

ERDÉLYI LAPOK

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Vaida és Tilea nyilatkozott, hogy az egyetemek a szellemi proletárok számát ijesztően megnövelték

Nem a zsidók elleni numerus clauzust, hanem a főiskolai hallgatók teljes megrostálását vették tervbe

Bukarest. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt a bukaresti *Calendarul Vajda* miniszterelnök és *Tilea* feltűnésteltető nyilatkozatait közölte, amelyek szerint a kormány numerus clausust szándékszik bevezetni a romániai egyetemeken. A nyilatkozat megjelent a *Neue Freie Presse*-ben is s ez a körülmény csak hevesebbé tette a sajtópolémiát, amely a nyilatkozattal kapcsolatban a fővárosi lapokban megindult. A baloldali lapok magyarázatot követeltek a kormányelnöktől és legbenső bizalmasától, a miniszterelnökségi alminiszter-től, de ez a várt kimagyarázás napokon át késett.

A *Calendarul* tegnapi száma viszont újabb adatokkal egészítette ki Vajdának és Tileának a tengerparton tett bizalmas jellegű nyilatkozatait és leszögezte, hogy *Vajda* a keresztény diákok küldöttségével folytatott tanácskozások eredményeként foglalt állást a numerus clausus mellett, mert ezzel meg akarja nyerni a folyton gyöngülő nemzeti parasztpárt számára a diákság nagy tömegeit.

Azt is tudja a *Calendarul*, hogy *Vajda* visszatérve a tengerpartról, Bukarestbe megbeszélésre hívta a párt néhány vezető emberét, amelyen résztvett a diákszövetség egy kiküldöttje is és ezen a tanácskozáson ünnepélyesen elhatározták, hogy a kormány törvényjavaslatot fog terjeszteni a parlament elé, amely a romániai egyetemekre bocsátható zsidó hall-

gatók arányszámát 13 százalékban állapítja meg.

Tilea a nemzeti parasztpárti ifjuság kolozsvári megbeszélésén utasítást adott a diákoknak, hogy e határozatról való tudomás felhasználásával fejtsenek ki propagandát az egyetemi hallgatók tömegeiben.

Ezek után a kormány sem maradhatott többé adós a várt felvilágosításokkal.

Vajda és *Tilea* tegnap újabb útjukról Bukarestbe érkezvén, nyilatkoztak is az újságíróknak, akik különösen a numerus clausus problémájával kapcsolatban intéztek hozzájuk kérdéseket.

Nem tagadták, hogy tényleg felvetődött a numerus clausus eszméje az egyetemi oktatásra vonatkozó megbeszélések során. De a kormány nem felekezett ellen kíván fellépni a tervezett numerus clausussal, hanem tekintettel az egyre növekvő egyetemi proletáriátusra, a diákság szellemi felkészültségének szempontjából szándékozik bizonyos kiválogatást megvalósítani.

Az ügyben egyébként a mai nap folyamán *Vajda* miniszterelnök hivatalos közlést fog kiadni, amelyben hangsúlyozni fogja a főiskolai hallgatók szelektálásának szükségességét, mert a diplomás munkanélküliek folyton növekvő számát, felfogása szerint, csak ezáltal lehet csökkenteni.

Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások erősebb szövetkezésre vezetnek

— Stockinger Frigyes miniszter fejtegetései a Wiener Zeitungban —

Budapestről jelentik: Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások kedden programszerűen folytak. Délelőtt a delegációk nem tartottak közös értekezletet, hanem maguk között megbeszélték a gazdasági tárgyalás anyagát és a tárgyalások során eddig felmerült kérdéseket.

Délben *Stockinger* kereskedelmi miniszter *Henneth* Lipót budapesti osztrák követ kíséretében látogatást tett Gömbös miniszterelnöknél. Innen *Kállay* földművelésügyi miniszterhez mennek, ahol később *Fabinyi* kereskedelmi miniszter is megjelent. Kedden délután meglátogatta *Stockinger* Frigyes a bányászati villamos centrálét, ami nagy szerepet játszik a bécs—budapesti vasút villamosítása tervében.

Stockinger Frigyes tegnap nyilatkozott a *Wiener Zeitung*-ban a tárgyalásokkal kapcsolatban. Kifejti, hogy úgy Magyarországon,

mint Ausztriában nagy reményeket fűznek a magyar-osztrák tárgyalásokhoz.

— Én a magam részéről — mondotta — teljes mértékben osztom az illetékes magyar köröknek azt a nézetét, hogy Magyarországnak és Ausztriának a kereskedelmi egyezményben lefektetett kereteken messze túlmenő együttműködést kell teremteni. Mindkét félnek így kell könnyebbséget találnia, hogy mindkét ország termelési fölöslegei kiegyenlítő elhelyezésre találjanak. Azon fogok fáradozni, hogy mostani tárgyalásaink során még jelentékenyebben megjavítsam Magyarországhoz való baráti viszonyunkat. Örülök, ha tőlünk telhetően hozzájárulhatnánk e történelmileg, hagyományilag annyira összekapcsolt két nemzet újjáépítéséhez.

Stockinger Frigyes szerdán reggel 8 órakor a bécsi gyorsal visszautazott Bécsbe.

Kik bántják az állam épségét?

Írta: Paál Árpád

Popp Ghitza volt alminiszter újabb cikket írt, amelynek sötét hangzású címe ez: „Fiedler püspök a román állam épsége ellen”. A cikk tartalma azonban nem felel meg a címnek, mert bár nagy igyekezettel felelőssé akarja tenni a püspököt bizonyos állapotokért, azt már mégsem meri mondani, hogy a püspök maga cselekedett volna államellenesen.

A cikk tartalma különben legfőképpen az, hogy a szatmárvidéki és szilágysági sváberedetű lakosság elmagyarosodását a püspök nem állította meg, s emiatt megérdemli a kicserélést. Egész munkát kell végezni, — mondja Popp Ghitza. Az egész munka pedig ez: Fiedler püspök helyébe „egy igazán német érzelmű főpapot” kell ültetni.

A naivságnak és az ártani akarásnak furcsa keveréke az, ahogyan Popp Ghitza ezt a követelményt gondolatfolyamattá teszi.

Elmondja, hogy az illető sváberedetű lakosság 200 évvel ezelőtt telepedett le, s ezelőtt 50 évvel kezdték a papjai magyarosítani. A magyarosítást az 1918. évi határváltozás után is folytatták, s most is az iskolák, templomok és katolikus egyesületek útján folyik ez a munka. Ezek az egyesületek Popp Ghitza szerint „valóságos tüzhelyei a felforgató mozgalmaknak”. Példák rá azok az esetek, amelyeket Popp Ghitza multkorai cikkében felsorolt.

A magyarosítás különben azért bűn, mert a szatmárvidéki és szilágysági sváb lakosságot budapesti számítások a határrevízió eldöntésére szemelték ki. Eszerint éppen Szatmárvidék és Szilágyság táján népszavazás lenne, s a fajmagyarság csak az ötvenezernyi sváberedetű lakossággal alkotna olyan többséget, amely a határváltozás mellett szavazna. Tehát a svábok elmagyarosítása egyenlő ezzel a határmódosításra törekvéssel. Popp Ghitza ezt határozott állítással ki is írja, mondván: „A szatmár-váradai római katolikus püspökség hivatalosa (már t. i. a budapesti felfogás szerint) az, hogy abban a zónában előkészítse a népszavazást a svábok elmagyarosítása által és magyar többséget hozzon létre ott, ahol ez még nincs meg jelenleg. Ime, a probléma lényege, ime a Fiedler püspök esetének a fontossága”.

Maga Popp Ghitza is ezelőtt ötven évvel való időre teszi az elmagyarosítás kezdetét. Tehát — szerinte — a szatmárvidéki római katolikus papság már akkor hozzákezdett, hogy a 35 évvel későbbben létesült új határok ellen előkészítse a népszavazást. Ezelőtt 50 évvel még Clemenceauék se tudtak a trianoni határokról, de a szatmár-váradai egyházmegye papjai már akkor megkezdték az áskálódást Trianon ellen. Ördögi emberek!

Hanem aki ezt komoly képpel elhitetni akarja és az ötven év előtti elmagyarosításból mára is vádat akar kovácsolni: az mégis nagyon elfogult ember lehet. Nagyon vörös posztó lehet előtte a magyarság, hogy e népnek még egy ötven év előtti (valójában 200 év előtti) természetes vonzását is irigyli. Még ma is visszaperelni akarja a 200 év folyamata alatt

Könyvkiadás!

GERELY JOLÁN

A MŰVELT LEÁNY

Ez az első kat. szellemű leányoknak írt illemkönyv. A pedagógusok kezében pompás vezérfonal, a fiatal leányoknak pedig szeretettel eligazító jóbarát, a társadalmi élet sok külsőséget is megkívánó szövevényeiben.

Csinos kiállításban, amatőr-kötésben, tetszetős, modern borítóval. Ara 84 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

előállott áthasonulást, mint valami bűnös el-tulajdonítást. És az egykori tízezer főnyi sváb betelepített helyett ma már ötvenezeret kíván a magyarokból kiszakítani és visszánemetesíteni. S mivel Fiedler püspök ezt nem tudta végbevinni, az megint bűn volt, amiért a Szentlélek az ő kicserélését és igazi német érzésű püspöknek a helyébe ültetését kell követelni.

Mert az igazi bűn ez volt, nem azok, amikért multkor cikkében Popp Ghitza felelőssé kívánta tenni a püspököt. Hiszen ezek az esetek csak most történtek, holott Popp Ghitza az új cikkében maga írja magáról, hogy már 7-8 hónappal ezelőtt följelentette Fiedler püspököt Maniu akkori miniszterelnöknek. A mostani vádló esetek nélkül mi lehetett a följelentés tárgya? Csakis az, hogy Fiedler püspök nem üldözi az elmagyarosodást. Popp Ghitza az új cikkében világosan ki is írja azt a durva állítást, hogy Fiedler püspök „elárulta a svábok ügyét”.

Tehát ez az „elárulás” volt az, amivel a püspök a Popp Ghitza cikkének a címe szerint „a román állam épsége ellen” fordult. Vagyis a sváb-ügy egyenlő az állam épségével. Sok minden újat és meglepőt kell megtanulnunk a Popp Ghitza kisebbségi szakértelmétől. Először is azt, hogy bűn az, ha valaki az ország legnagyobb kisebbségének, a magyarságnak a tagja. Az is bűn, ha valaki ötven év elő-

ti önkéntes beolvadás útján azonosult a magyarsággal; még inkább bűn tehát az újabb keletű beolvadás. Másodszor viszont arra tanít a Popp Ghitza szakértelme, hogy egy másik nép kisebbség címén a magyarságból kiszakadni, az már erény: az államépség védelme. Harmadik tételként folyik az előbbi kettőből, hogy a római katolikus egyház, ennek az egyháznak a papsága és püspöke éppen a kiszakadás végrehajtására való. Ha ezt a magyarfogyasztást végbe nem viszi, akkor még a püspököt is el kell üzni a székéből.

Ezzel szemben mi azt hisszük, hogy szent vallásunk nem kegyetlenkedésre való, s hogy papjaink és püspökeink se népszavazást nem készíthetnek elő, se ellenállást az ellen nem szíthatnak. Egyházi állásukat nem politikai szolgálatokért kapták, mert ez „simonia” volna, vagyis egyházi hatalom vásárlása a lelkiaktól távolálló érdekekért. Olyan bűn, amit egyházunk a vétségek legsúlyosabbjának tart. És Popp Ghitza úr mégis éppen a mi egyházunktól, sőt egyházunk vezető helyétől, a Szentlélektől kívánja, hogy ilyen simoniával alkalmazzanak a szatmárvári egyházmegyében püspököt. Nem gondolja a vallásügyek volt alminisztere, hogy a vallás ügye iránt több tisztelettel és magasabb erkölcsi fölfogással kellene viseltetnie? Hogy a vallást még se volna szabad úgy elképzelnie, mintha az csak valami politikai utcasöpítés eszköze lenne.

Am Popp Ghitza, a kisebbségi ügyek szakértője is ellenmondásba jön önmagával. Ő valahogy csak magyarok nélkül szeretné elképzelni Romániát. Hisz bűnnek mondja még az ötven év óta való elmagyarosodást is, meg az elmagyarosodottak magyar iskoláját, ma-

gyar templomát és magyar egyesületeit. Gondolja Popp Ghitza, hogy ilyen magyarellenes magatartással csakugyan védi a határokat? Hiszen az ő és társai ilyen eljárása okozza, hogy maguk győzik meg a világot a magyarság elleni rosszindulatukról, féltékenységükről és szűkszívűségükről. Meggyőzik a világot arról, hogy a területükön lévő magyarságot csak gyanuval és megkötözni akaró, elnem-zellenítő indulatokkal tudják kezelni. A Popp Ghitzaék magyarellenessége így válik bizonyítékká afelől, hogy ők az ország legnagyobb számú kisebbségének nem tudnak békét és fejlődést biztosítani. Mit gondolnak? Nem ez-e az igazi dolgozás a revízióért?

Mindenesetre Popp Ghitzaék az állam magasabb érdekeit igen is súlyosan veszélyeztetik, amikor magyarfogyasztásra törekcsenek a belföldi magyarság ellen is annyira tele-vannak üldözési rögeszmékkel. Az állam nemcsak területből és a terület mekkoraságából áll, hanem népeinek az életéből és boldogulásából is. Romániának egyik népisége a magyar is, tehát ekként beletartozik az állam és az ország épségébe. Ha tehát e népiség ellen valamelyik többségi politikus, vagy éppen kormánypolitikus csak gyűlölettel és hisztériával tud viseltetni, csak ártalmat tud a szá-mára kigondolni, akarni és cselekedni: akkor az a tisztelt úr az állam eleven életét bántja. Az állam igazi épségét bántja.

Popp Ghitza úr sötét hangzása címet választott, amikor azt írta: „Fiedler püspök a román állam épsége ellen”. Ezt a sötét állítást csak a magyargyűlölet, a magyarság iránti elfogultság sugallta a tolla alá. Ellenben éppen a magyargyűlölet miatt Popp Ghitza az, aki megérdemelné, hogy ilyen címmel írjunk róla: „Popp Ghitza volt alminiszter a román állam épsége ellen”.

Még várunk. Meglátjuk, hogy mennyire megy tovább az ellenünk való gyűlöletben.

Liliom-ünnepély a Kolozsvári katolikus főgimnáziumban. A nyári mulatságok koronája lesz az a nagyszabású Liliom-ünnepély, amelyet a Kolozsvári Katolikus Kör rendes augusztus hó 6-án, vasárnap délután 4 órakor a római katolikus főgimnáziumban. A sok szórakoztató játék- és táncestélyen kívül Kolozsvár négy első-rangu dalegyesülete: a Magyar Dalárda, a Török Dalgylet, a Lyra Dalkör és a Szent Erzsébet Vegyeskar gyönyörűen összeállított műsorral fognak szerepelni. A műsor többi száma is úgy van összeválogatva, hogy az a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. Az ünnepély Kolozsvár kisebbségi társadalmának egyik legszebb találkozója lesz. Mindenki ott legyen!

FIGYELEM!
MEGJELENT!

DSIDA JENO:

MAGYAR KARAVÁN ITALIÁN KERESZTÜL

Az „Erdélyi Lapok” társasutazása résztvevőinek különösen kedves meglepetés. A helyszíni felvételekkel gazdagon illusztrált könyv

ára 75 lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál,

A vak koldus álma

(Novella)

Írta: Csurka Péter

A prágai Hradzsinnon, a Szent Veith templom lépcsőzetén nap, mint nap három koldus sűtkérezett a napon, vagy ázott a szitáló esőben, avagy méltatlankodott nagy téli hidegekben. Már aszerint, amilyen évszak lopakodott a Szentekhidján keresztül fel a hradzsinni királyi vár halk udvarára, amelynek komor falai visszakiabáltak a kongó lépéseket, a nevetést, a koldusok panaszos rimánkodását.

Három koldus: az Öreg Koldus, a Sánta Koldus és a Vak Koldus látszólag jóbarátságban éltek, voltaképpen pedig sokat civakodtak. A „hely” miatt és a pénz miatt. Mert kolduslétkükben az a hely, ahol ültek, ahonnan reszketve nyult kezük az alamizsnakrajcárokért, nagyon fontos szerepet játszott. Bár belátták hosszú civódásaik során, hogy ez tisztára szerencse kérdés. A legnagyobb harc a főbejárattól folyt, de ez a harc is tragikomikusan nevetségessé vált akkor, amikor a Vak Koldus, aki koldusságát vakságára való tekintettel fölébe helyezte a többinek, két napig üldögélve a főbejárati lépcsőn, egy krajcárt sem keresett, míg ugyanazon két nap a Sánta Koldus a Lorenci-hegyen lévő kilátó toronnyal szemben harmincyolc koronát hozott össze. Az Öreg Koldus is (akinek Dejvichen

bérháza volt és a Moldva melletti Lissában szőlőskéje és borpincéje) szintén jó két napot könyvelhetett el akkor az ellenkező oldalon.

Harmadnap reggelen, amikor még csak a Csened nyújtzkodott a boltívek hajlásaiban, a vak koldus panasza zavarta ki a Csenedet meghitt nyugalmából. Eg felé tárta világtalan két szemét (mint zománciehér porcellángolyókat, amelyekből rég kialudt a nevetés, a tűz, régen csillogott könyves örömtől) jajongott a Krisztuskereszt alatt:

— Miért is élek hát én?... Oh én szerencsétlen!... Oh én világtalan! Azért, hogy ti, ti gyalázatosok, minden krajcárt elharcoljátok előlem?...

— Maga választotta a fölépcsőt! — mondta a Sánta.

— Menjete dolgozni!... Sánta lábbal lehet dolgozni... De vakon?... De világtalanul mihez kezdjek én?...

— De mihez kezdjen az ilyen szerencsétlen Öreg ember is?... — álszentoskedett az Öreg Koldus.

— Azt mondják, hogy palotád, szőlőd van... Hallgass!... Nekem semmim sincs, csak ez a két semmibevesző kialudt mécs... Két fénytelen fátyla... Két naptalan nap...

A Sánta már régen hallgatott. Az Öreg Koldus reszketett a méregtől, hogy im, amit évek óta gondosan titkolt, a bérház, a lissai szőlő, kitudódott. Mily hitványak az emberek, gondolta, csak a mások dolgaival törődnek.

A Sánta Koldus, aki a legfiatalabb volt közöttük, így a szive is hajlékonyabb volt a jószóra, szépre, ellágyulobb a nálánál is nyomorultabbak nyomorúságára, rezonálabb a jajra, sebre, kínra, egyszóval fiatalabb volt, fiatalabb az öreg vértelen sziveknél, mankójával odalendítette csonka testét a vakhoz:

— En azt ajánlanám, hogy esténként osszuk fel három egyenlő részre a keresetet... Akkor mindegy lesz, hogy ki hol ül!... Na?...

Az Öreg Koldus morgott, mint megfenyegetett kuvasz, érthetetlen szavakat lökdösött ki maga elé, fejét haragosan csóváltgatta a Sántára. A Vak pedig hálatalten suttogott felé:

— Aldjon meg az Isten, fiam!... Így lesz jól... Így nagyon jó lesz.

Már aznap felosztották a keresetet.

Azonban rövid ideig dolgozhattak csak konzorcionális alapon, mert a Vak Koldus egy reggel ismét panasza nyitotta fel a száját:

— Ti engem megesaltok... Ti becsapjátok a vakot, aki nem látja a garast... Ezüstpénzt nem kapok tőletek soha... Keveset kapok rézpénzben is... Tegnap én magam kettőtvenet gyűjtöttem, mégis csak egynolcvanot kaptam...

— Igen, mert tegnap mi alig kerestünk valamit...

— Nekem ne mondjátok! Kerestetek, de eldugjátok rongyaitokba, bakkancsotokba, odvas kő alá, téglarepedésekbe. Es előpiszkáljátok, mert én nera látom... En nem osztokdom többet...

Michalache jóban van a kormányval

A volt miniszter le akarja vonni a londoni kudarc tanulságait Románia javára

Bukarest. Saját tud. Tegnap délután hosszas megbeszélés volt Vaida és Michalache között, amely délután 5 órától este 9-ig tartott. Sorra kerültek az összes időszerű politikai és gazdasági kérdések, különösen azok, amelyekben Michalachenak a kormánnyal szemben különvéleménye van.

A volt belügyminiszter rendre meg fogja látogatni a nemzeti parasztpárt többi vezetőit is, hogy közölje velük külföldi útjának tanulságait, valamint azokat a következtetéseket, amelyeket szerinte Romániának le kell vonnia a londoni konferencia kudarca után, saját gazdasági politikájának irányításában. E sorozatos megbeszélés eredményétől teszi függővé Michalache az akciót, amelyet a közel jövőben kifejtetni kíván, amely azonban szigorúan a pártfegyelem keretein belül fog mozogni.

A Dimineata mai számában Michalache cáfolja azokat a nyilatkozatokat, amelyekkel ő a Curentul egyik legutóbbi számának beállítására szerint szembeszállt volna a kormány működésével és újirányú tevékenység szükségességét hirdette volna.

A mezőgazdasági jelzálogintézet csak ötszázmilliót ad a kormánynak a gabona valorifikálására

Bukarest. Saját tud. A Creditul Ipotecar Agricol (Mezőgazdasági Jelzálog Hitelintézet) igazgatótanácsa tegnap ülést tartott, amelyen az intézet vezetősége a kormányt azon javaslatát vitatta meg, hogy a Creditul Agricol Ipotecar bocsásson 900 millió leit rendelkezésre a kormány által tervbevetett gabonavalorifikálási műveletek elvégzésére. A Curentul értesülése szerint a Creditul Agricol Ipotecar csak részben fogadta el a kormány javaslatát és ellenjavaslatot tesz, amely szerint az intézet csak 500 millió leit bocsát a kormány rendelkezésére. Ez ellenjavaslatot a mai nap folyamán terjesztették írásban a kormány elé és Vajda ma délutánra miniszteri értekezletet hívott össze annak megvitatására. A kormány előreláthatólag megmarad eredeti javaslatával mellett.

A KATOLICIZMUS diadalmas eredmények, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPO TŰKRE a KATOLIKUS LEXIKON.

Es nem osztozkodtak többet.

— Nehéz rózsaszínű selyem volt a menyasszonyi ruhája — mesélte álmát egy reggelén a Vak Koldus — és hat gyönyörű leány vitte az uszályát. Csodálatosan szép volt a hercegleány. Egyszínű volt a szeme, aransárga a haja, rubinpiros a szája, lilomszál az alakja...

— Hiába sugtok össze, mert én tudom még, hogy milyen az égszínű, rózsaszín, rubin... Ne higyjétek, hogy nem tudom. Emlékszem reá még gyermekkoromból, midőn mezitláb futkostam a Moldva partján virágnitő tavasztól a sárgába fordult őszig. Bennemaradt vak szememben a szmichovi rét ezer virágszínével. Tudom milyen a szivárvány, milyen az ég kékje... Ne higyjétek, hogy nem tudom...

— Egyszóval itt jött fel a násznép ezen a lépcsőn esküdni... Én magam voltam csak itt koldus, senki más, ti sem voltatok itt... És amikor jött ki a szépséges hercegleány mátkájával a templomból, megállt mellettem és megkérdezte, hogy mióta vagyok vak?... Mondtam neki, hogy tizenöt éves korom óta... Azt mondta, hogy milyen kár... És két szép szeméből egy könnyesepp esett le a kezemfejére... Még most is éget... És ekkor sok-sok pénzt tett le a kalapomba:

— Itt van ember — szolt — vegyen belőle valami földcskét, házacskát... Legyen boldog élete végéig.

Elhallgatott. Különös mosoly ugrált az ar-

Lupu dr temperamentumos vallomása a vasúti munkások elleni bűnpörben

Bukarest. Saját tud. Tegnap a CFR munkászavargások bukaresti perének 13-ik napján délután Luput hallgatta ki tanuként a hadbíróóság.

A temperamentumos parasztpárti vezér nagy beszédben ecsetelte a véres incidens előzményeit. Vádolta a kormányt, hogy nem tartotta be a munkásság sorsának feljavítására vonatkozó ígéreteit.

— Nem teljesítették — folytatta Lupu — semmi kívánságukat s aztán a végzetes napon ötpercet engedélyeztek nekik a CFR műhely kiürítésére, majd pedig belelöttek a munkásságba. Amikor felhangzott a hadsereg diadalmi éneke, én, aki tudtam, mi történik a grivita műhelyekben, könnyekben törtem ki. Most is sírok. Az ostromállapot nem egyeztethető össze egy szabad állam életével. Ez a kormány gyengeségének a jele.

Lupu ezután kifogásolta, hogy a kormány

Amerikában sortűzzel kezdték meg az új munkarendszert

Csak a talpraállítás sikere után tárgyalnak az amerikaiak a háborús adósságok könnyítéséről

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban kedden megkezdtek Roosevelt elnök állami irányítású gazdasági rendszerének alkalmazását. A rendszerhez csatlakozó munkaadók kötelezték magukat, hogy a munkaidő férfiaknál heti 40, nőknél heti 35 óra lesz. A 16 éven aluliak nem kapnak alkalmazást. Mivel az üzemek a munkaórák számát nem csökkentik, számos új munkást kell alkalmazniuk.

Az új munkaprogram végrehajtása különben sortűzzel kezdődött. A pennsylvániai Roun-Wille bányavidéken a bányászok a szakszervezetek elismertetése céljából sztrájkba léptek. A sztrájkörök összetűztek a rendőrökkel, akik többször sortűzet adtak le s gázbombát használtak. Tizenhat bányászt súlyos lőtt sebekkel kórházba szállítottak. Egyik közülük a kórházban meghalt. A kormányzat ostromállapotot hirdetett s a nemzetőrség felgyűvezett, megerősített osztagait küldte ki a

tagjai, noha a fővárosban tartózkodtak, nem jelentek meg a helyszínen, hogy igyekezzenek csillapítani a kedélyeket. Lupu gyávanak minősítette ezt a magatartást. A továbbiakban élesen bírálta a CFR egész adminisztrációját.

— Elsősorban az volt a hiba — mondotta — hogy a CFR élére hozták Vidrighint, ezt a temesvári vízvezetési mérnököt, aki kegyetlenül bocsátott el a CFR szolgálatából munkásokat és tisztviselőket egyaránt. Ami pedig Mir'ot illeti, róla megvan a véleményem. Nem akarok politizálni itt, de kijelentem, hogy ő nagyjellegű ember, de a vasúthoz annyit sem ért, hogy tudná micsoda egy sín?

— Ilyen szakértelmű vezetés mellett nem csoda, hogy a CFR olyan helyzetbe jutott, amelynek vérbefojtott munkáslázadás lett az egyenes következménye.

sztrájkmozgalom elnyomására.

Londonból jelentik: A Daily Express washingtoni tudósítójának jelentése szerint Roosevelt legközelebb jegyzékét fog intézni az érdekelt államokhoz a háborús adósságok rendezése ügyében. Eszerint decemberben a júniusnál nagyobb összeget kell fizetni a törlesztésre, még mielőtt a régi adósságok revíziójára sor kerülne. A fizetésnek aranyban kell történnie. Amerika a decemberi esedékeség törlesztése után sem veszi meg munkába az adósságrendezés revízióját. Erre majd csak akkor kerül a sor, ha az amerikai belső talpraállítási program előbb sikerrel megvalósult s az árak és munkabérek egészséges színvonalon állandósultak.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétok a legészintébb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok** at

cán és aznap nagyon vigkedvű volt a Vak Koldus, sokszor sóhajtott a Ég felé:

— Milyen szép volt, milyen gyönyörű volt... Ha egyszer igazán eljönne... Zúgna az orgona, szállana a nászének és megállana előttem aranyos szívével... Soha többet nem látnátok itt...

— Akkor este a Sánta elkísérte az Öreg Koldust. Még sohasem tette ezt, de most mellészedött:

— Maga már sok jónapot ért meg — kezdte a beszédét — és vagyont szerzett a koldulásból. Nem mondom, úgy is történhetett volna, hogy könnyelműen feléli a pénzt, elkölti, elissza. De maga garast garásra kuporgatott. És ez szebb, ez jobb, erkölcsösebb, tisztességesebb. Háza, szólóje...

— Megkoplaltam — szolt az Öreg.

— Megkoplalta!... Jó!... De most már élhetne emberibb életet!... Kinek gyűjt?... Hiszen senkije sincs!... Végtere is eljárt az idő és jön a sor... A sir következik...

Az Öreg Koldus hirtelen megállott. A sir halatára verejték gyöngyözött ki a homlokát. Hosszú évek alázatosságában, a szeretetre alapított egzisztenciátlanságában, bujkálásaiban, amidőn rongyokkal lefüggönyözött pinceodukban számolgatta pénzét, esténként: ebben a vergődő, különös emberi sorsban kívül állott a dolgokon, amelyek az embert a való élettel egybekötik, részévé és részesévé teszik. Hangyaszorgalommal

gyűjtötte a könyörület krajcárait és beidegződött tudatába, hogy az ő összehuzottnyaku, rongyos, szakállat-növesztett szánalmas életnek minden ember adósa. Emellett uralja az életet, elhalnak sokan azok közül, akik nap, mint nap adóznak neki, de ujak jönnek helyükbe és ő a sirra, a halálra nem is gondolt sohasem. Lehanyatló életeken át, koporsókon keresztül, mások tragikus színjátékát vélte csak, de nem érzékelte magára soha a kikerülhetetlen ember-sorsot.

De most megdöbbsent. Megdöbbsent, hogy a Sánta fellebbentette előtte élete eljövendő értelmét, a sirt, amellyel jó megbarátkozni, megbékelni, hiszen könnyű is, mert Krisztuskereszték felett lebegő glória megszépíti torz arcát a hit malasztjával.

— Mit akarsz tőlem? — kérdezte fázósan.

A Sánta nyugodtan folytatta:

— Engem meghatott a Vak Koldus álma. Ha figyeltél volna, láthattad volna, hogy könnyes volt a szemem... Óh, hogy örült, hogy beszélt egész nap álmáról, az álomleányról... De álma sohasem fog beteljesülni, vajha eljönne valaha is a hercegleány esküdni a várkapolnába és megállana előtte, jaj, hogy megállana előtte...

— Mit akarsz mondani?...

— Valósítsd meg az álmát... Tedd boldoggá őt... Add neki a pénzt, amiből házacskát és kis földcskét vehet... Én pedig megrendezem az esküvőt...

Az angolok harminchat repülőgépe bombázza a lázadó hinduk falvait

— Gandhi ellenállás nélkül adta meg magát —

Bombayból jelentik: Az afghán-indiai határon augusztus elsején reggel megkezdődött a fellázadt bennszülött törzsek falvainak bombázása. Az angol katonai repülőgépek hétfőn felderítő repüléseket végeztek a bajauri törzs falvai fölött, az afghán határ közvetlen közelében, hogy előkészítsék a keddi első bombatámadást.

Harminchat bombavető óriásgép vesz részt a büntető expedícióban, hogy elpusztítsa a lázadókat falvait. Az „őrült fakir“, a lázadók vezére, a keddre virradó éjszaka elhagyta a bajauri törzs táborát és Hashim községbe szökött. Kótkai város közelébe, ahol a kótkai kán védelme alá helyezte magát. A mohamedán kán Allah vallásának legszentebb törvényére, a vendégszeretetre hivatkozik és nem hajlandó kiszolgáltatni vendégét az angol hatóságoknak. A bombavető repülőgépek akciója ily körülmények között elsősorban Hashim falu ellen irányul. A kótkai kán az őrült fakirral együtt maga is Hashimban tartózkodik s az angolok elsősorban az ő házáat akarják a földdel egyenlővé tenni.

Gandhi a kapuban imádkozva várta híveivel együtt, hogy letartóztassák.

Jelentették, hogy Gandhit letartóztatták. A letartóztatás nagyon simán történt. Mahatma Gandhi hétfőn akart elindulni feleségével és harminc hívével az „egyéni ellenállás“ szervező útjára, hogy a lakosságot faluról-falura járva, felszólítsa az angol hatóságok elleni akcióra. Gandhi Ahmedadban, egy dúsgazdag malomtulajdonos házában gyűjtötte össze hí-

veit, akikkel be akarta járni az országot, amikor éjszaka feleségével és harminc hívével együtt letartóztatták. A letartóztatás minden ellenállás nélkül történt. A rendőrök négy autón jöttek a malomtulajdonos házához. Gandhi már előre értesült jövetelükről. Feleségével és híveivel együtt a ház kapujában ült és imádkozva várta a rendőrök megérkezését.

Előző este Gandhi elmondta utolsó esti imáját a tizenhét évvel ezelőtt alapított híres iskolájában, amelyet azután végleg feloszlottnak nyilvánított s az iskola minden ingó és ingatlan vagyonát a kormánynak ajánlotta fel. Végül Angliához intézett búcsúszózatában kijelentette hogy *ő Anglia igaz barátja* és kéri az angol kormányt, hogy ne rendeletek útján kormányozza Indiát.

A rendőrsapat, amely Gandhit letartóztatta, harminc pernyi időt adott az előkészületekhez. A mahatma összehívta barátait, akikkel imákat mondatott, majd elénekeltek

Jorga kiméretlen támadása az erdélyi vezetők ellen

Élősdieknek nevezi az erdélyi és beszarábiai román vezériériakat, akik uralkodni akarnak az ókirályságbelieken és a parasztságon

Bukarest. Saját tud. Az Epoca sorozatos interjúkat közöl a román politikai élet kiválóságaival s tegnap esti számában Jorga professzor nyilatkozik.

A román nemzet vezető rétegei egyáltalában nem teljesítették kötelességüket a háború után — mondja nyilatkozatában Jorga. — Első kötelessége lett volna a nemzet vezéreinek, hogy az új idők szükségleteihez mért pártokat létesítsenek. Nem társadalmi, hanem nemzeti pártokat. Mert a társadalmi harcok kora még nem érkezett el.

Romániában a kisebbségekkel kötött kizárólag választási érdekek által diktált egyezmények helyett meg kellett volna szabadítani a népet az értéktelen parazitáktól. Ezek a különösen Erdélyből és Beszarábiából eredő élősdiek azt hitték és

MIT REJT A JÖVŐ?

Rafols Maria élete és jövője.

G. L. BOUE után franciából fordítva Ara füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Gandhi kedvenc himnuszát, összecsomagolták a mahatma néhány szent könyvből és két fürdőnadrágból álló poggyászát és a társaságot négy hatalmas autó az ahmedabadi fogházba vitte.

Gandhi holtig tartó koplalást kezd

Londonból jelentik: Gandhit Ahmed-Abadból Poonába szállították, ahol ideiglenesen bebörtönzik, majd más börtönbe szállítják át. A mahatma most holtig tartó koplalásra gondol, mert a hatóságok követelése szerint vagy végleg le kell mondania az ellenállási mozgalomról, vagy közönséges bűnözőként fogják kezelni és mint ilyent, két esztendőre ítélik el. Valószínű, hogy Gandhi inkább a vértanúságot fogja választani.

hiszik is még, hogy uralkodhatnak az ókirályságokon és az egyesített Románia ostoba parasztjain,

hogy a végsőkig kihasználják őket.

Jorga végül azon véleményének ad kifejezést, hogy miután a pártok nem képesek megfelelő összetételű kormányokat létesíteni, a választók pedig nem tudják megoldani ezt a feladatot, ez egyedül az uralkodóra vár.

Megérkezett a kormány árvízsegélye Máramarosba. Máramarossziget. Saját tud. Az árvízbizottság 325 ezer lei segélyt kapott a kormánytól. A bizottság 25 ezer leit a városi árvízkarosultaknak oszt ki. A megyében pénzsegélyt is csak 3000 leig azoknak adnak, akiknek házáat is elvitte a víz. A többit természetben vagy munkájában fogják segíyezni.

BROU S. J.

Barat Szent Magdolna Zsófia

Munkás-imaélet

A gyakorlati imaélet útmutatója. — A Szent Szív zarda alapítónőjének életét dolgozza fel ezen kis könyv. A szemlelő és cselekvő élet szerencsés egyesítését találjuk ebben az életrajzban. Ára 100 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok“ könyvosztályánál.

Az Öreg Koldus úgy nézett a Sántára, mint valami eszelőre.

— Abban a házban, igen, ahol én lakom, mostanában esküszik egy kófaragónak a lánya a Radeckzy-platon, a kápolnában... En beszédes vagyok a lányval... Szép lány, jószívű... Ugy gondolom, hogy amikor esküdne, pár szót szólna a Vak Koldushoz és átadná a pénzt neki... Mi pedig elhítenénk vele, hogy valamelyik hercegleány volt... Gyönyörű volna, gyönyörű volna... En leroskadnék a boldogságtól, ha ezt láthatnám...

— Mi vagy te?... Krisztus vagy te?... Ugyan törődj a temagad dolgával...

Késő éjszaka volt már, amikor elváltak, amikor a Sánta rábirta az Öreget, hogy azt a sok-sok emberi jószágot, amelyekből életét élte, lerója egyetlen egy szent hazugságban, amelylyel világtalan társának álmát teljesíti ki valóságga.

*

A Vak Koldus ott ült a Radeckzy-kápolna lépcsőzetén. Estérehajló idő volt már, a Károly-hidon álldogáló kőszentek arcát bearanyozta az elhaló napsugár. A Vak Koldusét is pirosra festette.

— Te Vendel! — szolt a templomszolgához — jó helyen ülök én itt?... Ne menjek inkább feljebb, vagy lejjebb?...

— Mindegy akárhon is — mondta Vendel mosolygósan — mert ő is be volt avatva a dolgokba.

— Lement már a nap, te Vendel fiam, vagy hogy állunk az idővel?... Ma igazán nem tudom tájékozni magamat... Rég ültem itt... Most, hogy lehívtál titkon a várból, amiért áldjon meg az Isten, kikölkentem a számításaimból és izgatott vagyok... Pár napja volt ugyanis egy álmom... Dehát én ezzel nem untatlak... Legalább azt áruld el, hogy ki esküszik?...

— Nem tudom, bátyám... Annyit tudok, hogy előkelőségek...

Azután sokáig hallgattak. Léptek siettek el alattuk. Egy-egy asszony, férfi ment fel a kápolnába rövid imára. Pár fillér esett le a Vak Koldus kalapjába, amit az illően megköszönt.

— Te Vendel!... Soká jönnek még?... Gyere csak fiam!... En úgy érzem, hogy ma nagy szerencse ér, amit neked köszönhetek... Fiam, én juttatok neked valamit a keresetből... Hiszen megérdemled, mert a másik kettőnek is szólhattál volna... De te csak nekem sugtad meg...

Hirtelen autók állottak meg a kápolna előtt. — Pszt!... Itt vannak! — szolt Vendel és gyorsan kitért a kápolna ajtószármnyait.

A Vak Koldust meglegyintette a selyemruhák susogása, hallotta a halk, vidám, de megilletődött csevegést és érezte a termő élet szent áhitatát, amely egy emberpár templomos hitével indul teremtő útjára, a páros élet szerzetetére.

A násznép bevonult a kápolnába, kívül csend lett, a Vak Koldus is ült némán a térre kifordított átszellemült arccal és multkori kü-

lönös álma forgott a fejében.

— Különös, különös — vajjon kik lehetnek? — suttogta.

Ezalatt már a két másik is leereszkedett a Naridni-utcán a várból. Leültek a Radeckzy-szobor talapzatára, szemben a kápolnával, amelyből háláadó ima zsongott ki feléjük és a zsolozsma megbújt a mély oltárkövek között és a szívek rejtekeiben.

Kijött a násznép a templomból, hamvas leánypír égett a mennyasszony arcán és égő szemével a Vak Koldust kereste. Eppen akkor esengett a szava:

— Szegény, szerencsétlen, világtalan...

A leány megállott előtte, felcsendült a hangja:

— Itt van jóember!... Legyen boldog élete végéig... — Összepréselt bankókat csusztatott a Koldus kezébe. A Vak Koldus felemelkedett ültéből, amint megtapintotta a bankócsomót, szólni akart, de nem jött hang a torkára, azután az adakozó kéz után nyult, de már becsapódott a leány után az autó ajtaja.

Berregtek a motorok, elment mindenki, a kíváncsiskodók is széjjelszéledtek, kigyultak a gázlángok a Radeckzy-téren és a Vak Koldus állt, állt még sokáig némán, mint szobor, mit ihletett, isteni művész keze áldott csodálatossá. Állt, állt a kőlépcsőn, mint a Károly-hidon sok-sok záporverte Kőszent és belebúgta a gázlángos estébe:

— Ő volt... Ő volt... Álomom királylánya...

Gö
eln
b

Bejelen
érkezett

(Budap
niszterelnö
zatot intéz
zött a köv

— Am

lentem a
Gömbös —
a nemzeti
ember láss
sorsnak, a
tem ide s
ni kívánok

A m
hogy soka
krízis közé
pontból v
olyanok is
megoldáso
zett be, gy
A kormány
úton s a k
lan egymá
amely a g
eszmény s

Most,

végén eme
rekvése n
azonban m
mindent e
nincs befe
belpolitika
készítés m
a munkája
Altalál
sikerült ek
lelki, mint
politikai
visszaadta
be és törté
Külpolitika
bíráló meg
európai p
Magyarorsz
hatalmasab
utak, amel
ben s maj
kül- és b
Magyarorsz
európai vá
politikai s
magyar fe
hangzik fe

B
á

Belpoli
sabb eredn
a nemzet
gondolatán
ségről me
miniszterel
belpolitikai
eredmény
már nem
és olyan
és olyan
kívüli légk
azoknak a
lyek a nyu
ség bíroda
Gazdas

nyeket ért
volt legne
azért, mert
ácsaptak e
szágra, ha
ságnak kül
Ezek közö
delmi relác

Gömbös magyar miniszterelnök rádiószózáttal számolt be tízhónapi működéséről

Bejelentette, hogy a magyar külpolitikai tevékenység új fordulathoz érkezett. Az egyenjogúság követelésével üzenetet küldött a kisantantnak

(Budapest). Gömbös Gyula magyar miniszterelnök kedden este 10 órakor rádiószózatot intézett az ország népéhez, s löbök között a következőket mondotta:

— Amikor a múlt év októberében megjelentem a mikrofon előtt — kezdte beszédét Gömbös — programot adtam és ismertettem a nemzeti munkatervet, hogy minden magyar ember lássa, merre visz az útja a magyar sorsnak, a jövőnek. Most számotadni jöttem ide s a legközelebbi teendőkről is beszélni kívánok.

A miniszterelnök elmondotta ezután, hogy sokan voltak olyanok, akik a gazdasági krízis közepette tisztán csak gazdasági szempontból való megoldást kívántak s voltak olyanok is, akik máról-holnapra történő gyors megoldásokat vártak. Mivel ez nem következett be, gyakran éles kritikáknak volt kitéve. A kormány azonban haladt a magaválasztotta úton s a kitartó, céltudatos munka szakadatlan egymásutánján felépülő stílust vezette be, amely a gazdasági szempontokat is a nemzeti eszmény szempontjai köré csoportosította.

Az előkészítés munkája befejeződött.

Most, kormányzása tizedik hónapjának végén emelt fővel állapíthatja meg, hogy törekvése megteremtette a gyümölcsöt. Ezzel azonban még korántsem mondja azt, hogy mindent elért. A megkezdett munka még nincs befejezve, sem gazdasági, sem kül- és belpolitikai vonatkozásban. Azonban az előkészítés munkája, az akadályok elhárításának a munkája befejeződött.

Általában is lehet annyit mondani, hogy sikerült előbbre vinni a nemzet ügyét úgy lelki, mint gazdasági és kül-, valamint belpolitikai vonatkozásban. Leleki tekintetben visszaadta a nemzetnek az önmagába, jövőjébe és történelmi küldetésébe vetett bizalmat. Külpolitikai tekintetben minden tárgyilagos bíráló megállapíthatja, hogy a magyar ügy az európai problémák homlokterébe került s Magyarország külpolitikai súlyát Európa leg-hatalmasabb nemzetéi is értékelik. Azok az utak, amelyeket Rómában, Berlinben, Bécsben s majd ismételtelen Rómában tett, fontos kül- és belpolitikai eredményekkel jártak. Magyarország most már nem áll egyedül az európai válság hullámverésében, hanem nagy politikai súlyú barátok állnak mellette. A magyar igazság szava mind erőteljesebben hangzik fel Nyugat-Európában.

Béke a belpolitikában és javuló állapot gazdasági téren.

Belpolitikai vonatkozásban első legfontosabb eredménynek tekinthető, hogy sikerült a nemzet széles rétegeit a nemzeti egység gondolatának és megvalósításának szükségességéről meggyőzni. Örömmel állapítja meg a miniszterelnök, hogy az a módszer, amelyet belpolitikai szempontból követett, nem maradt eredmény nélkül. A pártok összecsapása ma már nem haladja meg a normális kereteket és olyan parlamenti, valamint parlamenten-küli légkör teremtődött, amely alkalmas azoknak a reformoknak megvitatására, amelyek a nyugalom béke, igazságosság és egység birodalmának megteremtését célozzák.

Gazdasági tekintetben is jelentős eredményeket ért el a kormány, bár ezen a téren volt legnehezebb a feladata. Nem csupán azért, mert a világgazdasági válság hullámai ácsaptak erre az amugy is megviselt kis országra, hanem mert a magyar nemzetgazdaságnak különleges, fontos problémái is voltak. Ezek között legfontosabb volt a külkereskedelmi relációk újabb fejlesztése. Az Ausztriá-

ban, Olaszországban és Németországban e tekintetben végzett munka hatása már az idei termés értékesítése terén jelentékenyen érezhető. Sikeres munkát végzett a kormány a költségvetési deficit eltüntetésének tekintetében is, anélkül, hogy ez súlyos áldozatokba került volna. Adó- és kamatkönnyítéseket tett, enyhítette az adóbehajtási eljárásokat, kedvezményeket juttatott a hadiözvegyeknek, árváknak, rokkantaknak és többgyermekes családapáknak. Tető alá hozta a rokkant-törvényt, rendezte a szociális biztosítás ügyét, átszervezte a kartelleket, több kartellt feloszlatozott, stb. A munkanélküliség az általános világválság ellenére Magyarországon kisebb, mint a nagy nyugati európai országokban. A tisztviselők rendszeren és pontosan kapják a kényszerítő körülmények között ugyan kissé megrövidített, de biztos illetékeiket. De ha egyéb eredményt nem is tudna felmutatni a kormány, mint azt, hogy megállította a romlást akkor, amikor minden országban a válság dühöng és munkát, normális életet teremtett. — már akkor is sokat tett az ország jövője érdekében.

A kormány közeljövő új célkitűzései:

De még nagy munka áll a kormány előtt. Nagy újjáépítő munka, amelynek célja kifelé az igazságos békemódosítás és a magyar egyenjogúság elérése, befelé pedig egy öncélú, nemzeti állam kiépítése, amely egyforma igazságot, egyforma boldogulást biztosít a nemzet minden dolgozó fiának.

Beszélt ezután a miniszterelnök Mussolini nagy európai konszolidációs törekvéseiről, munkájáról és kijelentette, hogy a magyar nemzet csak büszke lehet arra, hogy a Duce segítő-társa lehet egy olyan nagy munkában, amely végső kifejlésében Európa békéjének és nyugalomának visszaállítására vezet. Szilárdan törekszik a kormány arra is, hogy Ausztriával fennálló barátságos kapcsolatát a jövőben még jobban kimélyítse, nem tévesztve szem elől azokat az érdekeket sem, amelyek Németországhoz fűzik.

— Ezek a célok azonban — folytatta emelt hangon Gömbös Gyula — nem akadályai annak, hogy a többi államokkal, köztük a kisantanttal is a béke és megértés szellemében rendezzük viszonyunkat. Ennek előfeltétele azonban — mint már többször hangsúlyoztam — a magyar nemzet egyenjogúságának maradéknélküli elismerése; az, hogy szűnjék meg az egyenetlen elbánásnak az a légköre,

A világtőzsdéken megint emelkedik a gabona ára

— Megszűnt a többnapos árzuhanás —

Londonból jelentik: A többnapos árzuhanás után kedden megfordult a gabonapiac irányzata. Ehhez nagymértékben hozzájárult a tőzsdefanácusnak az a tegnapi határozata,

Rádió. * Csillár.

Mindennemű villamos-, rádió- és csillár-szükségletét fedezze az elismert és megbízható cégnél:

Klatrobecz János

általános villamossági vállalatnál

Cluj-Kolozsvár, Str. N. Jorga (volt Jókai-u.) 3.

Üdit, szépít, fiatalít a MÁRIA SZEPLŐKRÉM

A naptól tönkretett arcbőrt 10—12 nap alatt teljesen rendbe hozza az egészségügyi miniszterium által jóváhagyott, teljesen ártalmatlan **Mária szeplőkrém**, nappali és külön éjjeli használatra, egy tégely ára 40 lei

Készíti:

Kovács Andor gyógyszerháza
Tárgu-Mureş -- Marosvásárhely
Postai szétküldés utánvétel.

Kapható minden gyógyszerháza, drogériában és illatszertárban.

amely jogainkat megnyirbálja, létérdekünket semmibe sem veszi és csak tőlünk kíván áldozatokat.

Gömbös ezután örömmel állapítja meg, hogy újabban már Franciaország érdeklődése is felébredt Magyarország iránt, s néhány megértő felszólalás hangzott el Belgrádban is a törvényhozó testületben Magyarországgal szemben; mind olyan jelenségek, amelyek javulásra engednek következtetni.

A belpolitika is a külpolitika. céloknak van alárendelve.

A jövőbeli belpolitikai tevékenység célját és módszereit is a külpolitika határozza meg. A külpolitika nagy teendőire való tekintettel a belpolitikában is szükséges olyan politikai atmoszférát teremteni, amely lehetővé teszi a nemzet összes erőinek kifejtését. Távol tartani minden olyan problémát, amelyek megoldása még nem aktuális és amelyek csak közhangulat izgatására alkalmasak. Elkészíti a kormány a titkos választójogot. Átszervezi a központi és helyi közigazgatást, olyanformán, hogy az teljes politikai pártatlanságot biztosít. Biztosítani akarja a közelet nyugalalmát. Megoldani kívánja a fiatalok problémáját. Rendezni fogja a gazdaadósságokat, figyelemmel arra, hogy ne érintsék a hitelélet zavartalan-ságát. Egyensúlyt akar teremteni az ipari és mezőgazdasági árak között. Tovább építi a külkereskedelmi kapcsolatokat, piacot szervezve a magyar termésköltségnek.

Jelszó lesz továbbra is: „A becsületes munka megbecsülése és megvédése!”

A miniszterelnök ezután reményének adott kifejezést, hogy törekvései meghozzák a maguk gyümölcsét.

— Hiszek ebben — fejezte be szavait — alázatos, keresztény magyar lélekkel.

amely szerint tilos a hétfői, július 31-i záró-árfolyamon alul határidős üzletet kötni. Másrészt az a hír, is az árak javulását idézte elő, hogy a katasztrófális árvizek következtében a terméskilátások jelentékenyen leromlottak.

A liverpooli tőzsdén kedden jelentékeny áremelkedés volt. Még érezhetőbb volt ez az emelkedés Winnipegben, Kanada legnagyobb gabonátőzsdéjén. Egyes buzahatáridők árfolyama 9 centtel ugrott az utóbbi napok árfolyamával szemben. Ez pedig tényleges árnyereséget jelent, minthogy a dollár értékelése kedden egész nap erősen javult az egész világgereskedelemben.

Mint a pokol ég és homokesőt szór a medgyes-nagyekemezői „Vezuv”

Csődöt mondott a hivatalos szakértők által tervezett elfojtási kísérlet. — Vasárnap este négy óra hosszat szünetelt a láng, majd újra lobot vetett

— Medgyesi tudósítónk helyszíni riportja július 31-én éjjel fél 12 órakor —

Medgyes-Nagyekemező. Saját tud. Hétfőn úgy az erdélyi, mint az okiráltságbeli sajtónál is hamarabb tudattuk, hogy a földgáz-vulkán vasárnap pár percére kialudt, majd újból kigyulladt. Az alábbiakban részletes tudósítást adunk.

Homok- és hamueső Medgyesén.

Vasárnap hajnalban kezdődött a jóelőre beharangozott „elfojtási” művelet. A Küküllő partján levő hatalmas „Lucey” vízszivattyú 35 atmoszféra nyomással szállította a vizet az ötös kútnál levő völgyzáró gáthoz. Szakadatlanul nyomták a kutba cement, hematit és víz keverékét. Kevéssel kilenc óra után irtó-zatos erupció tört ki. Földalatti moraj és dübörgés hallatszott. Ilyen rendetlen még nem volt a kráter. Kimondhatatlan mennyiségű követ, márgáspalát és homokot lövelt ki lánggal vegyesen. Olyan dübörgés reszkettette meg a levegőt hosszú időn át, hogy a *nagyekemezői földművesek kiszaladtak házaikból. Ajtóablak rezgett, mintha földrengés lett volna. Hétfőn délelőtt aztán, akárcsak Nápolyban, homokesőt kapott a nyolc kilométerre fekvő Medgyes és Bázna-fürdő, ami innen 16 kilométerre van. Kalap és ernyő nélkül képtelenség volt járni.*

A korzó egyszerre füres lett. Ugy kopogott ez a homok, mint amikor dér esik. Délután hat óra felé újból megeredt a homok-eső, de most már valami fekete dolgot is hozott. Nem tudjuk megállapítani, hogy mi ez. Talán hematit.

Elalszik a láng (?)

Egyszerre csak borzasztó füstfellegeket okád a kráter. Kiszaladok a Westenyári strandra — mert onnan fényesen látni a lángot, — a nők összebujva napernyővel védekeznek a homok-eső ellen. Egy óriási füstgomolyag és eltűnik a láng. Várok, mi lesz? A füst eloszlik, de elszáll a kráter helyét jelző állandó felhő is. Kétségtelenül nincs több láng, az ég tiszta. Rohanok a főtérre, autóba vágom magam: La sonde, kiáltok a sofőrnek. A gép rohan, mint egy örült, velem van még két kolléga. Nem akarjuk elhinni, hogy nincs többé tűz. Feleuton sem vagyunk, integetnek felénk egy szembejövő autóból. A Sonametán két mérnöke rohan a városba. *Motas dr* vezérnek jelenteni az eseményt. Nekünk úgy futtában kiáltják románul:

— *A kráter nem ég, kioltottuk!*

Sietek a hírt megtelefonálni a bukaresti

Magyar irodalom gyöngye!

A sokoldalúan szerkesztett, páratlan kivitelben, havonta 3-szor új átdolgozásban megjelenő

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

szépirodalmi és művészeti folyóirat. Ez a komoly, magas irodalmi nivón szerkesztett lap nemcsak szellemi táplálékot nyújt, hanem a legújabb divatlap, modern kézimunka és magyar gyermekek lapja melléklettel jelenik meg. Minden művelt és haladni akaró úrhölgynek nélkülözhetetlen tanácsadója.

Megrendelhető:

Török Jánosnál Oradea,
Casuja postálá 47.

Érdeklődőknek 3 példányos mutatószámot 7 lei értékű postabélyeg ellenében küldök.

tudósító irodának, ahonnan pár perccel belül telefonon belekertült az európai sajtóba.

Az alvó vulkán.

Az országúttól szaladunk fel a hegyre. Tűz tényleg nincs. A szemtanúk is csak azt tudják, amit mi. Az ittlévő embertömeg rendetlen és fegyelmetlen. Zűr-zavar van, nem tudni semmi bizonyosat. A bátor kíváncsiak

Sajnálják a medgyesiek, hogy kialudt a tűz

Mitől „aludt” el?

Bent Medgyesén nagy a forgalom. Az emberek sajnálják, hogy nincs többé láng. Ugy megszoktuk ezt a lángocskát, becéztük, örültünk neki. Egy kis élénkséget hozott ebbe az egyhangú, halott ipari centrumba. A Sonametán-berkekbe nagy az öröm. A legkisebbnek is csillog a szeme, örül, vége van a kéthetes éjjelt-nappalt egybekötő munkának. Na és egy kis jutalom is kinéz. Érdeklődöm náluk, mi történt. Főlényes válaszokat kapok:

— Nem beszélünk, — mondják, — a tény beszél helyettünk. No most ezt cirkalmazza olyan szépen ki — mondja nekem az egyik Sonametános kolléga. Nem vagyok én sem egészen laikus, hát csak csöndesen válaszolok: — Várjunk reggelig, akkorra minden világosabb lesz.

Sikerül annyit megtudnom, hogy a hivatalos álláspont szerint az oltási munka eredményes volt és azt tovább folytatják. Sike-

A potyára megevett győzelmi lakomát pezsgő előtt elnyelte az újra kigyúlt kráter

A Schützenben vacsoráztam brassói ismerőseimmel. Mérgesek, mert hiába jöttek. Vigasztalom őket, hátha... nem lehet tudni... nem akarok rosszmájú lenni. Tőlünk nem messze a *győzelmi lakomát* üli a Sonametán vezéri kara, élükön Motas vezérigazgató, aki ragyog a boldogságtól s néha-néha főlényesen néz rajtunk, plebejusokon végig. Vig poharazás van. Engem utólr a végzet Schönberger bácsi alakjában. Alig bírok elbújni. Sír az öreg, vége a vagyonnak. Amint később mondják, engem sajnál. Gazdag embert akart belőlem csinálni, de hát ez a kicsi mérnök nem mázlis, csak a síkszéknél. Ilyen az én szerencsém.

Látom Motas úr bizalmasan tárgyal az étterem főpincérel. Ez úgy 10 óra ötvenkor volt. Onnan tudom, mert az óram az asztalon van. Tizenegykor randevum van. Pincérsürgés-forgás, az ünnepelt asztalnál *pezsgőt* rendelt a vezér a *győzelmi ünnepre*. A cigány-nak fénylik a szeme: nagy muri van készülőben. Amikor Feri bácsi, a fizető megjelenik pincérhadával és a poharakkal megérkezve, szervirozni akar, a sampusz nyakát kitekerni készül:

— *Ttyü, az áldóját, valami pukkant, de nem a pezsgő!*

Az égbolt egyszerre vörös lesz, valaki behorhan az utcáról és bekiáltja:

— *Ég a vulkán!*

Motas, a vezér elsápad és dühösen visszarendeli a pezsgőt. Mindenki felugrál, senki sem fizet, ki az utcára, be egy taxiba és oda kiáltom a sofőrnek: „La foc!” Rohanunk a tűzhöz. Szegény Feri bácsi, meglógunk a cehhel...

Ég a vulkán vigan.

Örülnek a brassói ismerőseim. Mégis látják a tüzet. Kint a vulkánál alig vannak, de

persze mi is, úgy 80—100 méterre odamerészkednek a leperzselt északi hegyoldalra. Olyan most ez a látvány, mint egy leterített óriási moloch, tüzes száját vicсорítja felénk. A kráternyílás izzóan fehér, a melegtől hullámszik, mintha rázna valamit. *Figyelmeztetjük a csendőrörmestert, ne gyujtsanak lángot, gyújt, mert gázszagot érzünk, de nem hallgatnak ránk.* Jónak látjuk hazamenni.

rült a terv és vége a hirlapi kacavadászatnak.

De nem így vélekednek a kívülálló, nem kívánatos szakértők. A legkompetensebb kolégához, Rösner mérnökigazgatóhoz megyek. Nem nyilatkozik, nem ismeri a részleteket. Gyerünk tovább! Végre megtalálom a másik nagyágyút.

— Irja csak meg nyugodtan, nem oltotta ezt el senki. Még nincs reggel. Nem történt egyéb, mint amit ön is tapasztalt: a gázvezető horizontok a kutból erőszakolt nyomás miatt meglazultak, a homokrétet eső alakjában kaptuk, az üregek beszakadtak, *vagyis a földomlás pillanatnyilag elfojtotta a lángot.* A baj csak ezután fog jelentkezni.

Megkérdeztem:

— Telefonáljak a lapomnak?

— Ugyan ne siessen! Legyen spórolás, egy telefonnal két szenzációt fog leadni.

Nem értem. Várok.

autó után érkezik. A helyzet nem változott.

Most kétszer akkora a kráter. A láng hatalmasabb, mint valaha és szórja a homok-esőt.

Ki mit mond?

Hát a nem kívánatos kívülállóknak megint igazuk lett. Nem értik meg, minek kellett éppen vasárnap rendezni a munka megkezdését. Most már egyhangulag mondják:

— Ezt a tüzet ember nem, csak az Isten oltja el. Az iszapolás így egyáltalán nem lehet eredményes. *Egy ember van, aki tudja, mit kell csinálni. Az egyedüli, aki a földgázkutak 90%-át készítette és ez Rösler mérnök. De ő nem jöhet szóhoz.*

Ma, hétfőn, úgy mondják, hogy csak vizet szivattyúznak az ötös kutba. *Ezt sem érti senki, pedig vannak itt egy páran, akik a földgázzal nőttek fel. Nem petróleumkutak ezek!*

Most, hétfőn egész éjjel esett a homok-eső. *A kráter körül, úgy kétkilométeres körzetben, eső- és homok-eső esik szakadatlanul. Olyan világosság van most, hétfőn éjjel egy órakor, hogy lámpa nélkül írom a riportomat. Világít a kráter.*

Még egyszer és utoljára Schönberger bácsi.

Ma mentem a Schützenbe kifizetni a tegnapi vacsorám. Bemondom amim volt. A főúr jegyzi és szerényen bemondja „és még egy pohár sör”. Tiltakozom: én nem szoktam sört inni.

— Hiszen nem a mérnök úr itta, hanem az öreg Schönberger bácsi, de az ön egészségére, mert mégis ég a gáz és megvagyonsodik az öreg a találmányával, amit még nem árult el.

Rohanok az állomásra, hogy az éjjeli postavonat elvigye ezt a riportot. (z. i.)

várad e
szentelt
papneve
majd 18
sőbb pa
császár
telét. 18
napján
kereszté
san vol
lett Bé
Szaniszl
egyházm
mester,
történel
egyetem
országos
lataival
1835-ben
ber 5-én
megkap
címet is
de IX. P
Szaniszl
vonult
kolostor
meg. He
hetméne
Alapítva
félmillió
vet mes
A nagy
székeseg
karosszé
lékére u
Briatnan

Intézet j
vetkező
helyen u

Temesvá
s elsőso
gyásza
mes Józ
város k
becsült
születés
szerzett.
kásságot
sítés ter
tési műv
sát vezet
ség veze
lénye ig
mesvár
nácsban,
egyesüet
városban
ség, enne
volt. A S
érdemjel
volt a fi
rosi mag
társaskör
tagja az
geség olt
A b
volt M
C. Pop
szében t
Badacson
Maniu C

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felkészítők: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csal. Piac Utril 13. — Telefon 302.

1792
augusztus
3

Szaniszló Ferenc születése

Híres szónok volt, nagy tudományú író, kiváló pap és jólétkonyságáról messzeföldön tisztelt **Jérónimus Szaniszló Ferenc**, Nagyvárad egykori püspöke. 1815 december 17-én szentelték pappá s egy évig a szombathelyi papnevelőintézet tanulmányi főnöke volt, majd 1816-ban, az akkor alapított bécsi felsőbb papképzőintézetnek lett a tagja, de a császárvárosban is megőrizte izzó hazaszeregetését. 1818 augusztus 20-án — Szent István napján — mondotta el híressé vált beszédét a keresztény hazaszeregetésről, amely tárgyilagosan volt ugyan tartva, de mégis távoznia kellett Bécsből, mert félremagyarázták a tudós Szaniszló Ferenc szavait. 1819-ben visszatért egyházmegyéjébe, ahol püspöki szertartásmester, majd papnevelőintézeti egyházjog- és történelemtanár lett. 1830-ban már a pesti egyetemen hittanár és egyházzónok. Pesten országos hírre tett szert, főleg egyházi szónoklataival s gyors ütemben haladt pályáján. 1835-ben nagyváradi kanonok, 1850 szeptember 5-én pedig váradi püspök lett és 1853-ban megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi címet is. A püspökségről 1867-ben lemondott, de IX. Pius pápa csak egy év múlva küldte el Szaniszló felmentő brevétjét. Ekkor visszavonult Hietzingbe, majd a kapucinusok bécsi kolostorába, ahol 1869 december 13-án halt meg. Hogy milyen jótékony volt, arról beszélhetnének Nagyvárad egykori szegényei is. Alapítványainak az értéke meghaladta a másfélmillió forintot. Egyházi és egyházjogi művei messze kiemelkednek e szakirodalomból. A nagyváradi püspöki rezidencia udvarán, a székesegyházzal szemben szobra áll, amely karosszékekben ülve ábrázolja a püspököt. Emlékére utcát is neveztek el, amelyet ma Str. Bratianumnak hívnak.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: szeles, változó, sok helyen újabb esők.

Meghalt Nemes József miniszteri tanácsos. Temesvár. Saját tud. A város társadalmának — s elsősorban katolikus társadalmának — mély gyászja van. Hetvenöt éves korában elhunyt Nemes József nyugalmazott miniszteri tanácsos, a város közéletének egyik általánosan tisztelt és becsült vezetője. Nemes József zombolyai születésű volt, mérnöki oklevelet Münchenben szerzett. Igen eredményes, nagyjelentőségű munkásságot fejtett ki a vízszabályozás és ármentesítés terén. Dolgozott a Tisza—Maros szeglet töltési műveleténél, Sziszekén a Száva szabályozását vezette, majd Temesváron a folyammérnökség vezetője lett. Abszolút korrekt, becsületes lénye igen vonzóvá tették s amíg egyrészt Temesvár felvirágoztatásán dolgozott a városi tanácsban, másrészt társadalmi és kulturális egyesületek egész sorát vezette. Amikor a Gyárvárosban megalakult a római katolikus hitközség, ennek első elnöke lett s legutóbb diszelnöke volt. A Szentatya a „Pro ecclesia et pontifice” érdemjellel tüntette ki. Elnöke, majd diszelnöke volt a filharmonikus egyesületnek, a gyárvárosi magyar partnak, elnöke volt a gyárvárosi társaskörnek, a regatta-klubnak s vezetőségi tagja az autósklubnak. Váratlan beállt szivgyengeség ölte meg.

A belügyi alminiszter tanácskozáson volt Maniunál. Bukarest. Saját tud. Ion C. Pop belügyi alminiszter Erdély északi részében tett felülvizsgáló körútján ellátogatott Badacsonya is, ahol óránként át tanácskoztak Maniu Gyulával.

Grigorcea budapesti követ jelentkezett Vajdánál. Bukarest. Saját tud. Grigorcea budapesti román követ tegnap Bukarestbe érkezett és ma jelentkezett Vajdánál, hogy a magyarországi helyzetről részletes jelentést tegyen.

Mussolini veje sajtófőnök. Rómából jelentik: Caleazzo Sianot, Mussolini vejét kedden a kormány sajtófőnökévé nevezték ki. Az új sajtófőnök 28 éves, Mussolini legidősebb leányának férje és a közlekedésügyi miniszter fia.

Irországban várják Balbot. Dublinból jelentik: Az irországi Valenciába megérkezett Valle tábornok, az olasz légi vezérkar parancsnoka, hogy jelen legyen Balbo és repülőraja fogadtatásán. A kikötőben hatalmas reflektorokat szereltek fel, hogy megkönnyítsék az esetleges éjjeli leszállást. St. Johnsi jelentés szerint Balbo szerda reggelre tüzte ki a startot.

Bátor életmentők. Marosvásárhely. Saját tud. Dr. Baranyay Károly miskolci táblalabiró, aki szabadságát tölti Marosvásárhelyen, fürdés közben kimentette Lángos Lajos postafőnökviseelő 12 éves leányát, akit elsodort a víz árja. Az életmentő táblalabiró rokona dr. Hóry András kvirináli magyar követnek és dr. Baranyay Zoltán genfi népszövetségi titkárnak unokaöccse. Dr. Baranyay Károly táblalabiró a tavalyi nyár folyamán is kimentett a Marosból egy 21 éves fiatalembert. Ezúttal már a második életmentése a bátor táblalabirónak.

Temesvár. Saját tud. Perjámos közelében a Marosban fürdőzőt Ilie János, aki hirtelen örvénybe került és segítségért kiáltott. Ferch Rezső festő erre rögtön a fulladozóhoz evezett és nagy ügyel-bajjal kimentette. Ilie már a tizenegyedik fulladozó, akinek Ferch mentette meg az életét. A festő már 1914-ben életmentésért kitüntetést kapott Ferenc József királytól.

Zürichi zárlat. Párizs 20.23, London 17.16, Newyork 386, Brüsszel 72.10, Milánó 27.24, Madrid 43.20, Amszterdam 208.65, Berlin 123.35, Bécs 72.80, schilling 58, Prága 15.31 fél, Varsó 57.75, Belgrád 700, Bukarest 308.

Oltárokat, szobrokat

és mindennemű templomi berendezéseket

tervez és készít:

Szánthó László

oltárépítő

Temesvár, Király utca 11.

A gödöllői jamboreera bevezették a repülőpóstajáratot

A világ főcserkésze: Lord Baden Powell megérkezett a táborba és rádió üdvözi a cserkészeket

Budapestről jelentik: A gödöllői világjamboreera bevezették a naponta kétszer közlekedő repülőposta járatot. A légi posta küldemények 20 fillér repülőbélyeggel felülbélyegzendők.

Mára elkészült a tábor 1200 személyt befogadó színháza, amely hangosfilm-vetítésre is alkalmas. A színpadon a cserkészek bemutatják a világ minden nemzetének táncát. A magyar cserkészek összesen 42 különböző táncot mutatnak be.

Külön érdekessége a tábornak, hogy a csehek egész kárpáti falut állítottak fel miniatűrben, a síófokiak pedig halászfalut építettek.

A jamboree megnyitása előtti napokon legtöbb munkája a cserkészenekarnak volt. Csak-

Előfizetőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy

a Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyek

a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: Nagy kérdések útján. Füzve 50, kötve — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istenagadás. Füzve 80, kötve — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

Nadolny genfi megbízott lesz Németország moszkvai követe. Berlinből jelentik: Az Angriff értesülése szerint Németország moszkvai nagykövétét: Irquent Tokióba helyezik át, Moszkvába pedig Nadolnyt, a genfi leszerelési értekezlet állandó német delegátusát küldik ki. A lap szerint Nadolny új megbízatásának célja egyrészt az, hogy az ediginél aktívabb német-orosz politikát csináljon. Másrészt pedig a német kormány számol a leszerelési értekezlet teljes kudarcával s ezért nem akarja lekötöni Nadolnyt Genfben, ahol tíz év óta vesz részt állandóan a leszerelési értekezlet előkészítő munkájában.

Letartóztattak egy kolozsvári ügyvédet kommunista propaganda gyanúja miatt. Marosvásárhely. Saját tud. A görgevény-szentimrei csendőrség letartóztatta a Laposnyán nyaraló dr. Kohn Hillel kolozsvári ügyvédet és barátját Szmuk Antal fakereskedőt, kommunista propaganda gyanúja miatt. A marosvásárhelyi ügyészség azonban mindkettőt szabadon bocsátotta.

Meghalt Szemere Árpád, a pesti opera főrendezője. Budapestről jelentik: Szemere Árpád kormányfőtanácsos, az operaház tagja és főrendezője szerdán hajnalban, 55 éves korában meghalt.

A rabok fellázadtak és összetörték a fogházat. Barcelonából jelentik: Kedden délután egy rab átszállítása közben adott jelre a rabok fellázadtak. A fogház berendezését összetörték, a fogházigazgatóság épületét megostromolták, egy börtönőrt megöltek. Csak nagyobb katonai csapat kivezényelésével sikerült a rendet helyreállítani.

A hóhullámnak újabb áldozatai vannak Amerikában. Newyorkból jelentik: A hóhullám kedden újabb 8 halálos áldozatot követelt. Azonkívül a hógutaütések egész sorozatáról szólnak a jelentések.

nem óránként kellett különféle himnuszokat, indulókat játszania az érkezők fogadtatására.

Lord Baden-Powell, a világ főcserkésze kedden este megérkezett a gödöllői táborba, ahol óriási lelkesedéssel fogadták. A cserkészet atyja szerdán rádió üdvözi az összes cserkészeket. A beszédet az angol, amerikai és lengyel rádió is közvetíti.

Lengyel cserkészek afférja a cseh fináncokkal

Budapestről jelentik: A lengyelek egyik csoportja megkésetten érkezett. A sokféle felszerelés között ugyanis egy szabályos repülőgépet is hoztak magukkal. Amikor a cseh határra értek, a csehek sehogy sem akarták átengedni a „veszedelmes” vitorlázó repülőgépet magyar területre. A cseh fináncok mindenáron 20.000 csehkrona vámot akartak kieroszakolni érte. A lengyelek ezt nem voltak hajlandók megfizetni. Így történt azután, hogy első vonatjuk elindult, a másik vonat azonban kénytelen volt várni mindaddig, amíg sikerült a prágai cseh vámközponttól kieszközölni a 20.000 csehkronás vám elengedését.

Merénylők robbantottak Brünnben (?)

Brünnből jelentik: A szállodarobbanás nyomozása során a szakértőkben az a gyanu merült fel, hogy merénylőkről van szó, akik alaposan felkészülten, egyszerre több helyen robbantottak. Amennyiben ez a feltevés helyesnek bizonyul, a nyomozás még sok szenzációt fog hozni.

Eddig a következőképpen állapították meg, hogy mi idézhette elő az irtózatot erejű robbanást, amely reggel nyolc óra tájban következett be és alapjában rendítette meg az összes környékbéli házakat,

magát a négyemeletes hatalmas „Európa” szállodát pedig a szó szoros értelmében kettészelte.

Először az volt a föltevés, hogy gázrobbanás történt. Később megállapította a nyomozás, hogy a robbanást dinamit, vagy ekrazit patron idézte elő, sőt nyomára jött annak is, hogy az a szálló 7. számú szobájában következett be, amelyet egy Bauer Adolf nevű morva-ostrowai kereskedő bérelt ki a családjával. Kiderült, hogy a Bauer név álnév volt csupán és hogy az ekrazitos vendég egy Knopp Artur Zdenik nevű munkanélküli építészgyakornok volt, aki Zwieselbauer Irma nevű német nevelőnővel és leánygyermekével vasárnap este beállított az „Európa” szállodába, ahol az említett álnéven szobát bérelt. A szálloda személynévtárában feltűnt ugyan, hogy a vendég súlyos bőrdöntöt cipel magával, de a senkinek nem jutott eszébe, hogy a kizárólagos Bauer egy percre sem akart megválni, csordultig tele van ekrazittal.

Pop-Cicío István infektív influenzában megbetegedett. Aradról jelentik: Pop-Cicío István, a Kamara elnöke Bukarestből infektív influenzával érkezett haza aradmegyei birtokára. Pop-Cicío tegnap este rosszul lett konopi kastélyában s ezért családja három aradi orvost hívott a beteghez. A konzilium megállapította, hogy Pop-Cicío István magas kora ellenére jól bírja a betegséget és rövidesen egyik erdélyi gyógyhelyre utazhat az influenza kiheverésére. Pop-Cicío betegségről Bukarestben rémhírek keringtek, úgy hogy fia repülőgépen sietett atyja betegágyához.

Három órát repült Szeben felett egy motornélküli repülőgép. Nagyszeben. Saját tud. Az Icar bukaresti repülőgépgyár az Aviat Club Albastru segítségével az egész országra kiterjedő propagandát fejt ki, hogy a repülést Romániában is népszerűsítse és evégből vasárnap Nagyszebenben rendezett repülőnapot. Négy új típusú egyfedeles sportgép egész nap keringett a város felett. Aki akart a közönség közül 150—200 leiert 15—20 percig repülhetett. Ezt az alkalmat bemutatók számára használta fel Pastior mérnök, aki Románia első motornélküli repülője és a múlt évben a Nagydísznód melletti 1200 m. Götzenbergerről leszállva, a romániai motornélküli repülés rekordját is megjavította. Délben 12 órakor egy Icar géppel felvonta a kis motornélküli gépet 110 m. magasságra és onnan nekilendülve két óráig keringett a város felett. A sikeres repülés után a leszállás is könnyen, minden baj nélkül történt meg, az előre kijelölt helyen. Ez volt az első kísérlet a külföldön, különösen Németországban, Ausztriában, de Magyarországon már annyira ismert és kedvelt új sportág bevezetésére Romániában. A repülést ezek nézték és a sikeres leszállás után hangosan ünnepelték Pastior mérnököt.

Gerely Jolán:

Egy élet — egy lélekért

Ára füzve 25 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

A „házaspár” megvacsorázott a szobájában, bort is rendeltek s azután pihenni tértek.

Az építészgyakornok, Zwieselbauer Irma és a csecsemő, az elképzelhető legborzalmasabb halált halták. Hármuk közül csak a leány holtteste került elő félig-meddig felismerhető állapotban. Ugy látszik, az ágyban feküdt, valamivel messzebb az ekrazittól, amelyet Knopp gyújtózsínórral lobbantott lángra, miután karjába vette a gyermeket és ráült a kofferre.

Az építészgyakornok és a kis gyermek testét ezer darabra szakította az ekrazit. Egyikükből nem maradt egyéb néhány vérfoltnál, huscafaltal és csontszilánkkal a szomszédos házak falain és ablakain.

Hét ember halt meg: egy portás, egy telefonkezelő, egy munkás és egy autbuszkalauz, akik a szálló környékén voltak a robbanáskor.

A többi áldozatot a leomló falak temették maguk alá, de több mint 59 súlyos sebesültet is ápolnak a brünni kórházban, akiket részben a robbanás rettenetes légnyomása sújtott a földhöz, részben a lehulló vakolat, a kövek és téglák sebesítettek meg. Brünnben leírhatatlan rémületet keltett az iszonyu tragédia. A kár rendkívül nagy, mert nemcsak a szálloda gyönyörű épülete és annak teljes berendezése pusztult el, hanem az összes környékbéli házak is súlyosan megrongálódtak. Mindennek oka az lenne, hogy Bauer nem tudta gyermekét eltartani s a munkanélküliség termelte ki benne a borzalmas gondolatot, hogy felrobbantsa magát s hozzátartozóit.

Népdal

A nemzeti-párti soron
nagy most az ijedtség.
A nemzeti-párti soron
haldoklik az egység.
Aranyszélű szemüveggel
mellette a Vaida:
nem látszik a nagy tisztesség,
csak a bánat rajta.

DARDA.

Szöke olvasónőinkhez! Felhívjuk sz. figyelmüket arra, hogy a szökek részére most új, speciális Shampoo kapható: a „Feketefeju” Extra-Blond „hajfényvel”. A már megsötétedett szöke haját a kívánt árnyalatig fokozatosan világosabbá teszi és visszaadja eredeti szöke színét.

A létráember „fellelázott” a Gellért-téren. Budapestről jelentik: Schaffer Ferenc, a gráci létrajáró ember három hónapi botorkálás után megérkezett Budapestre, a Gellért-térré, ahova az engedélye szöke. Schaffer az egyik kocsmában hatalmas borjupörköltadagot fogyasztott el, majd autóbú ült és bejárta a várost, nem kis feltűnést keltve.

Svájci kémét tartóztattak le Maros-hévízen. Marosvásárhely. Saját tud. A maroshevízi csendőrség kémkedés gyanújával terhelten letartóztatta Walter Matia svájci állampolgárt, állítólagos fatisztviselőt, a „Corszek” című erdővállalattól. A lakásán tartott házkutatás alkalmával többszáz fényképfelvétele és rajzokat találtak. Ugyancsak megtalálták levelezésének a sifréjét is.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik fejtehetetlen drága hitvesem, illetve édesanyánk elhunyt alkalmából meleg részvétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Id. Blazsek Sándor és családja, Kolozsváron.

A Temesvári Magyar Dalárda kardal pályázata meddő maradt. A Temesvári Magyar Dalárda 30 éves jubileumára kiírt kardal pályázatát a bíráló bizottság ítélete folytán meddőnek bizonyult, miután a 18 beérkezett pályamű között egyet sem talált, amely a művészi csoport követelményeinek megfelelően és ezért a kifizetés pályadíjat nem ítélte oda egyik pályázónak sem. Az igazolt szerzők pályázatukat 1933. évi szeptember 1-ig átvehetik Szegő Ferenc karnagynál, Timisoara III. Emausz-u. 3.

Könyvujdonság!
Trochu-Árva Nagy Bálint

**Vianney Szent János,
az arsi plébános**

A francia akadémia által pályakoszorozott mű.
Ára füzve 150 Lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Aki nem tudja, hogy kicsoda. Egy jól öltözött fiatal leány állított be a minap a windsori apácák kolostorába és szállást kért. Azt állította, hogy ő Nattasai Pál grófnak, a meggyilkolt román pénzügyminiszternek egyetlen leánya. Előadta, hogy őt is meg akarták gyilkolni, de jóakarói férjruhában megszöktették Romániából. Az apácák pártfogásukba vették a leányt, de néhány nap múlva legnagyobb megrökönyődésre rájöttek arra, hogy több revolver van a holmijai között. Értesítették a rendőrséget, amely felelősségre vonta a furcsa vendéget. Itt azután beismerte, hogy félrevezette az apácákat. Nem román pénzügyminiszter leánya és nem is hívják Nattasainak. Igazi nevét azonban nem tudja. Hiába törli fejét, nem tud rájönni arra, hogy ő kicsoda. A rendőrség nyomozást indított a titokzatos leány kilétének megállapítására.

Vadnyugati hajszá Csehországban egy vadász után. Sillein közelében az egyik erdőben a minap tűzharc támadt a csendőrök és egy bujkáló vadász között. A lövöldözés közben hirtelen kiugrott a bokorból az üldözött vadász: Jurecek Gyrgy 27 éves hentesgéd és duplacsövű vadászfegyverével két lövést tett a csendőrré. A lövés eltalálta Lukasek csendőrtörzsmestert, aki holtan rogyott össze. A csendőrök és a vadászok még néhány lövést váltottak és azután Jurecek bemenekült az erdőbe. Alig egy óra múlva százhusz csendőrt mozgósítottak, akik aztán megkezdtek a csendőrgyilkos üldözését. A menekülőnek sikerült azonban bejutnia Silleinbe, ahol behatolt az erdőszéle házába. A vakmerő gyilkos fölkapta az ott heverő vadászfegyvert és számos töltényt, majd az erdőszéle várára pattant és felvágatott egy veszélyes szorosan a Krivan-hegységbe. Miután valami kétezzer méter magasságra jutott, leszállt a lóról és visszakergette az állatot a faluba. A csendőrök körülkerítették a gyilkost, de eddig még nem tudták elfogni, mivel az előnyomulás a köves hegyvidéken nagy nehézségekbe ütközött.

Kiesett a vonatból. Torda. Saját tud. Harántos és Aranyosgyéres között a vonat ajtájában állva nézte a vidéket Amberboi Katalin tordai leány, aki Marosújvárról utazott haza Tordára. Senkisémet vette észre, hogy a leány megszédült és kiesett a vonatból, de olyan szerencsésen, hogy kis horzsoláson kívül baja nem történt. Esméletlenül feküdt egy darabig a sín mellett, majd amikor magához tért, a legközelebbi vonatot megállította s azzal ment haza Tordára. A kórházba vitték, ahol megállapították, hogy komolyabb baja nem történt.

A kiadóhivatal üzenetei

Sárkány Jenő Rév. Hirdetését közöljük, díját, 150 leit, kérjük postafordultával elküldeni. — **Veger Béla tanító.** Kérésére igazoljuk, hogy előfizetése szeptember 30-ig rendezve van.

Bangha Béla, Iványi János,
Pataky Arnold

Katolicizmus és zsidóság

Vallástörténeti előadások
Ára füzve: 20 Lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Petőfi-ünnepség a fehéregyházi csatasíkon

Petőfi halálának nyolcvannegyedik évfordulóját (elesett 1849 július 31-én) a mai körülmények között csak szerény keretek között ünnepelhetjük a fehéregyházi Petőfi-emléknél. A Segesvári Magyar Kaszinó rendezte meg a hagyományos emlékünnepelet. Testületileg vonultak ki Fehéregyházára, hódolni a láng-lelkű, halhatatlan lírai költőnek.

A műsort a Segesvári Magyar Kaszinó Dalárdája: Arany János *Rendületlenül* c. dalával nyitotta meg, amely után *Kisgyörgy* Imre hévizi unitárius lelkész imát mondott. Nagyszerű emlékbeszédet mondott dr. *Abrudbányai* Ede országgyűlési képviselő, buzdítva a megjelent magyarságot, hogy ne féljen, ne csüggedjen, mert az olyan nemzetnek, amelynek egy Petőfije van — ha nem gáncsoskodik, nem húz szerteszéjjel, még nagy hivatása van s bár a jelenben legyen porbasujtva, mégis lesz jövője. Ifj. *Katona* Endre szavalt Petőfitől *A rab és Szeptember végén* c. költeményeket; *Balázs* András fehéregyházi ig. tanító saját szerzeményű költeményét *Petőfi népe* címen adta elő. Nagyon hatásosan szavalt *Szabó* Gyula Petőfinek *Egy gondolat bánt engemet...* és *Minek nevezzelek* verseit.

A műsort a dalárdák énekszámai tarkították. A Segesvári Magyar Kaszinó dalárdáján kívül szerepeltek még a Segesvári Ref. Dalárda, a Székelyudvarhelyi Dalegyelet, az Ujszékelyi Vegyes Énekkar, a Székelykeresztúri Római Katolikus Dalárda és a Boldogfalvi Egyházi Énekkar. Igen meglepő volt úgy a felvonuláson, mint a műsorszámok közt is szereplő, fehéregyházi fuvós zenekar, *Balázs* András vezetése alatt.

A műsorszámok befejezése után koszorukat helyezték el — hatásos szavak kíséretében — a Magyar Kaszinó Dalárdája, a Székelyudvarhelyi Dalegyelet, a Székelykeresztúri Róm. Kat. Dalárda, a Segesvári Róm. Kat. „Kolping” Legényegylet és a Segesvári Magyar Kaszinó nevében.

Dr. *Abrudbányai* Ede az Országos Magyar Párt koszoruját emlékbeszéde közben helyezte a turulmadaras emlékmű talapzatához.

Az emlékmű és a Petőfi-ház, amelyet valamikor szép park vett körül, — most a román állam felügyelete alá tartozik — kissé elhagyatva áll. A park elé csak nemrégiben rakták le a segesvári Petőfi-szobor talapzatának megmaradt köveit... Cs. I.

ÚJ SZENTIRÁS KIADÁSOK

Most jelent meg!

Oszövetség II. kötet

Hosszabb, jegyzetes kiadás, 1090 oldal. Tartalma: Krónikák I-II.; Ezdrás I-II.; Tóbiás; Judit; Eszter; Jób; Zsoltárok; Példabeszédek; Prédikátor; Enekek éneke; Bölcsesség; Jézus, Sirák fia könyve. Egészvászonkötés . . . . . 250 lei.

Eddig ugyanebből a kiadásból megjelent:

Oszövetség I. kötet.

Tartalma: Mózes öt könyve, Józsué, a Bírák, Rúth és a királyok négy könyve. Egészvászonkötés 250 lei.

Újszövetség. I. kötet. Tartalma: A négy evangélium és az apostolok cselekedetei. Vászonnkötésben . . . . . 160 lei, II. kötet. Tartalma: Az apostolok levelei és a jelenések könyve. Vászonnkötésben . . . . . 140 lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

KÖZGAZDASÁG

A munkásság és kereskedelmi alkalmazottak követelése a dévai munkakamara közgyűlésén

Heti negyvenórás munkahét, a munkástörvények betartásának ellenőrzése. — Közel kétfélmillió lei a dévai munkakamara költségvetése

Déva. Saját tud. A dévai munkakamara július 30-án délelőtt tartotta meg rendes közgyűlését *Gárbovean* Simon elnöke alatt. Megjelent a közgyűlésen dr. *Dănsorean* Lazar miniszteri megbízott, illetve kormánybiztos is, akit az elnök arra kért, hogy ne akadályozója, hanem elősegítője legyen a kamara munkájában.

Az elnöki jelentés a kamara eddigi működéséről, kifejtette, hogy az anyagi hiánya miatt az egyes tagozatok nem működtek. Az elnökség mindent megtett, hogy a kapcsolatot az egyes hatóságokkal felvegye. Hunyad megye prefektusával összhangban ment min-

szolganak 1500 leit szavaztak meg.

Nem a kamara székhelyén lakó tanácsosok ülésenként 250 lei napidíjat, 150 lei munkabérmegtérítést és útiköltséget, a helybeliek ülésenként 150 leit kapnak. A szekcióelnökök fizetése havi 1000 lei, míg a többi alelnök ülésenként 150 leit kapnak. Az öt főtitkárjelölt közül *Sárbu* Gheorghe dévai ügyvédet választották meg főtitkárnak 34 szavazattal.

A munkásság követelése.

Soit Petru, a zsilvölgyi munkásság vezetője a munkanélküliségről számolt be s ebben az ügyben a közgyűlés a következő határozatot hozta:

A munkanélküliek segélyezésére: 1. A munkakamara mellett bizottság állítandó fel emiatt a munkakamara, az iparkamara s a prefektura részvételével.

2. Minden primári alap s az 1%, amit a munkaadó és munkás fele-felérésben fizet, ehhez a bizottsághoz központosítottassék.

3. Statisztikaösszeállítás a munkanélküliekről, családtagok szerint is.

4. A segély készpénzben adassék.

A munkanélküliség megelőzésére pedig kéri a minisztériumot a közgyűlés: a) a 40 órás munkahét bevezetésére; b) A munkavédelmi törvény intézkedéseinek a szigorú betartása; c) A munkáskonfliktusi törvény 4-ik paragrafusában előírtak szerint a munkaügyi miniszter vezesse be a rotációs rendszert; d) Az összes munkák és szállítások azonnali effektuálása úgy a államnál, mint a megyéknél, községekénél s a közmunkák azonnali megindítása; f) Az álláshalmazási törvény alkalmazása; g) Az alkalmazott munkás magánmunkát ne folytathasson.

A kereskedelmi alkalmazottak követelése.

A kereskedelmi alkalmazottak sérelmei ügyében a közgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el: 1. Heti 48 órai munkaidő bevezetése. 2. Nyitás és zárás megállapítása. 3. Vasárnapi és más munkaszünetek betartásának szigorú ellenőrzése. 4. Törvény kiterjesztése azokba a községekbe, ahol legalább 20 alkalmazott van. 5. Büntetéseket vonják ki az amnesztiák alól. 6. A kihágások ügyében készített jelentések vonassanak ki a belügyminiszter hatásköre alól. 7. Azonnali szankciók alkalmazása.

A közgyűlés ezután újabb munkásbíróság felállítását mellett foglalt állást. Ilyen munkásbíróság egész Erdély területén csak Brassóban, Kolozsváron és Temesváron van s mivel e két megyében több, mint 25.000 munkás van, a kamara kívánsága érthető és jogos, mert megkönnyíti a kamara munkáját is. Kérték még, hogy az iparszakiskoláknál a mesterek kinevezésénél kérjenek a munkakamarától véleményt, mert anélkül nem megfelelő elemek is kerülhetnek e fontos pozíciókba.

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő leánynak tudnia kell.* — 100 lei
GERELY JOLÁN: *A mai leányok útja* — 120 lei
JÁMBOR LÁSZLÓ: *Levelek hugomhoz.* I-II-III. rész, füz. 120, kötve 160 lei és portó.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

den azonban az alsófehérmegyei prefektus a kamara intencióit félreértette s nem jelent meg a kívánatos tárgyalásokon.

De a dévai kereskedelmi és mezőgazdasági kamara sem vett részt, ami különös színben tünteti fel a kamarákat munkásszempontról. Előadta, hogy a romániai munkástörvények legnagyobb részét 1920 óta hozták. Ezek: a munkáskonfliktus, a szakszervezeti, a vasárnapi munkaszünet, a nő- és gyermekvédelmi, a munkaszerződés, munkabíróságok és munkakamarákról szóló törvények. Addig 1910-ben egyet s 1912-ben újabb egy törvényt hoztak csak a munkáskérdésben, úgy hogy elmondhatni, hogy a nemzetközi munkaügyi hivatal felállítására óta Románia ezeket a szociális törvényeket elsőként alkotta meg. De azok betartásával azonban sokkal rosszabbul vagyunk — folytatta az elnök. — Eppen ez a dolga a munkakamarának, hogy a törvényeket az életbe, a valóságba átvigye. A munkaadók nem igen ismerik ezeket a törvényeket s az állami üzemeknél pedig visszaélések a túllórásokkal, a munkásság kárára. Felemlítette, hogy a munkanélküliek segélyezése nem kielégítő. Kudzsiroon például egész éven át 13.000 leit fizettek ki, holott a Micanál az egy százalékból, a mit felérésben a munkásság maga fizet, 150.000 leit folyt be.

A közgyűlés elfogadta a költségvetést összesen 1.820.000 lei bevétellel és kiadással. Ebből tisztviselői fizetésekre mintegy 360.000 lei jut. Az elnöknek havi 10 ezer leit, a főtitkárnak havi 9000 leit, a könyvelőnek és írónak 4—4000 leit, a gépelőnek 2000 leit s a

Gyümölcskertészeti tanfolyam a kisgazdák részére. Marosvásárhely. Saját tud. A marosmegyei mezőgazdasági kamara a vármegye kisgazdáinak a számára gyümölcskertészeti tanfolyamot rendezett, amelyen 94 vármegyei kisgazda vett részt és nyert szakszerű kiképzést a gyümölcskertészetben. 45 ingyenes hely volt a tanfolyamon, amelyre egyenlő arányban vettek fel városi és falusi embereket, többségüket és kisebbségüket. A tanfolyamon a tordai állami gazdasági iskola tanárai adtak elő. A hallgatók a tanfolyam elvégzése után gyümölcskertészeti oklevelet nyerne.

Megalakult a Gazdatisztek Országos Szövetségének Erdélyi Kerülete. Saját tud. Marosvásárhely székhellyel megalakult a Gazdatisztek Országos Szövetségének Kelet-Erdélyi Kerülete. Elnökké választották Maior Viktor volt prefektust, alelnök lett Augi Balázs, titkár Benedek József, pénztárnok Toganel Sámuel, ellenőrök Engi Elek és Bota László. A Gazdatisztek Országos Szövetségének már 500 tagja van. Célja a gazdatisztek szociális helyzetének javítása és gazdasági növényvédelmi laboratórium felállítás.

SPORT

Nagyszabású atlétikai verseny Brassóban

A kitűzött serleget Csegezy György nyerte. — Uj junior rekord a magasugrásban

Brassó. Saját tud. A Brassói Napló által edományozott serlegért vasárnap tartották meg az atlétikai versenyeket a brassói, szebeni és kézdivásárhelyi atléták közreműködésével. A verseny élénk érdeklődés mellett zajlott le és országos rekordot is eredményezett. Franz szebeni atléta junior-rekordot állított fel magas- és távolugrásban. Csegezy a 100 m. síkfutásban ért el szép eredményt, amellyel a kitűzött serleget nyerte.

Eredmények:

100 m. síkfutás: 1. Csegezy (KTV) 11.4 mp., 2. Jonescu (Astra), 3. Schmidt (KTV).

400 m. síkfutás: 1. Róth (DAV) 55.3 mp., 2. Ruck J. (KTV), 3. Răileanu Astra.

800 m. síkfutás: 1. Ruch J. (KTV) 2 p. 13 mp., 2. Ruch P. (KTV), 3. Lahni (KTV).

1500 m. síkfutás: 1. Ruch Pál (KTV) 5 p. 38.2 mp., 2. Ruch János (KTV), 3. Sulica (A).

5000 m. síkfutás: 1. Lahni (KTV) 18 p. 18.5 mp., 2. Sahnenn (KTV), 3. Chicomben (IAR).

Távolugrás: 1. Franz (HTV) 6.65 m., 2.

Jonescu (Astra), 3. Schmidt (KTV). — Franz rekordkísérletének eredménye 6.82 m.

Magasugrás: 1. Franz (HTV) 176 cm. (junior országos rekord), 2. Klöchner (KTV), 3. Jonescu (Astra).

Hármasugrás: 1. Franz (HTV) 12.92 m., 2. Schmidt (KTV), 3. Jonescu (Astra).

Rudugrás: 1. Csegezy (KTV) 3.30 m., 2. Stinghe (A).

Súlydobás: 1. Herold (A) 11.68 m., 2. Franz (HTV), 3. Sturm (KTV).

Diszkoszdobás: 1. Ujsághy (IAR) 36.24 m., 2. Soós (KSE), 3. Herold (A).

Gerelydobás: 1. Soós (KSE) 54 m., 2. Wagner (KTV), 3. Herold (A).

Az egyórás futóverseny győztese Gál (IAR) marathoni futó, aki 14.557 km. 96 em. távot szaladt. 2. Kovács (IAR), 3. Baboiu (A).

A versenyek végén Albrich ligaelnökök megköszönte a versenyzők fáradságát. Majd Halász Gyula meleg szavak kíséretében átadta a Brassói Napló serlegét Csegezy Györgynek, aki a legjobb eredményt érte el a versenyen.

Uj tervek a Nemzeti Bajnokság csoportbeosztásának megváltoztatására

Mint jelentettük, az ősszel kezdődő Nemzeti Bajnokságban csoportonként nyolc csapat vesz részt, hiven az eredeti elgondoláshoz. Ez a rendszer azonban nem lesz hosszútávú. A Nemzeti Bajnokság bizottsága már tervezetét is dolgozott ki a jövő évi Nemzeti Bajnokság új rendszerére vonatkozólag. A tervezet legfőbb pontja az, hogy mindössze egy csoport lesz.

A Nemzeti Bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a különböző tervezetekkel. Az első tervet a Sportul Studentesc és a Makabi nyújtották be s azt ajánlották, hogy három hatos, vagy nyolcas csoportot állítsanak fel. Ilyenformán gondolták, hogy valamiképpen ők is belekerülnek a tizenhét, vagy huszonegy csapat közé.

A Ripensia a jelenlegi két csoport egy mezőnybe való tömörítése mellett volt, míg az aradi district olasz mintára egy nemzeti

bajnoki csoporton kívül még egy országos jellegű csoport létesítését kívánta. Mindkét csoportban tíz-tíz együttes játszana az aradiak szerint s az első csoport utolsó helyezettje évenként osztályozót játszana a II. csoport bajnokával.

A legelfogadhatóbb tervet, amely valószínűleg alkalmazásra is kerül 1934 ősztől kezdve, a Nemzeti Bajnokság bizottsága dolgozta ki. Eszerint egy tizenkettes létszámú csoport lenne. A jelenlegi két csoport két-két utolsója jövőre minden további nélkül kiesne, azután pedig osztályozó mérkőzésekkel bonyolítanak le az osztálycsereket.

A három első tervet, mint meg nem valószínűsíthető visszautasította a Nemzeti Bajnokság bizottsága, saját tervét pedig augusztus 5-én a szövetségi tanács elé terjesztik ratifikálás végett.

Ausztria bajnokcsapata Temesvárra jön. Temesvár. Saját tud. Vasárnap ismét nagy sporteseménye lesz Temesvárnak. Ausztria bajnokcsapata, a Vienna fog a Ripensiaival mérkőzni. A Vienna teljes csapatát hozza Romániába.

„Erdélyi Lapok” könyvei:

CSURÓS E.: Csillagszállás — — — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III. rész — — — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldozás—Életforrás. — — — 80 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az isteni nagy szentség — — — 80 lei és portó.

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Nemzetközi atlétikai verseny és pentatlonbajnokság Temesváron. Vasárnap, augusztus 6-án Temesváron rendezik meg az atlétikai liga Románia ezévi pentatlonbajnokságait. A verseny fontosságát növeli az a körülmény, hogy ezzel kapcsolatban a TAC nemzetközi atlétikai versenyt is rendez, ami azt jelenti, hogy hosszú szünet után ismét külföldi atléták jelennek meg a temesvári salakpályán.

Turista menházat építenek a tordai hasadékbá. Torda Saját tud. Az E. K. E. tordai osztálya báró Jósika Gábor várfalvi földbirtokos, elnök vezetése alatt elhatározta, hogy a világhírű tordai hasadékhöz menházat épít a turisták, kirándulók részére. Az EKE a háboru elől kőből épített menházat a hasadék színi bejáratához, de az idők folyamán tönkrement. Az új menház költségeire a tordai osztály nagyszabású műsoros estélyt rendezett, amelyen báró Jósika elnök hatásos propaganda beszédet mondott a hasadék kultuszának felkarolására.

Vidéki főmegebizottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkereskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsvár: dr. Sulyok István, Főtér 13. emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főtér 60. szám. — Nagyvárad: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsibó: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: dr. Léber János Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 38-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankin 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allásteresőknél 33 százalék kedvezmény.

Lakás

Kétszobás udvari lakás aug. 1-re kiadó, Berkovits Ferenc-utca 38.

Kiadó lakás. Háromszobás, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern magánház augusztus 15-re, Strada Delavrance (Ritoók Zs.) 40. kiadó.

Kiadó 2 szoba konyha, mellékhelyiségekből álló lakás, Nagyvárad, Temető utca 11.

Különléle.

Láposy zeneiskola hegedű-, zongora- és zeneelméleti tanszakkal. Bethlen u. 20.

Elveszett a gátnál egy gyermekszemüveg. A megtaláló adja be Teleky utca 44. szám alá Simay Kristófékhoz.

Adás-vétel.

Tiszta tej, kanári madarak eladók. Cim: Strada Laurian (Perces-u) 23.

Bútorok eladók özvegy Grundböcknek trafikkjában: Szilágyi Dezső-u. 6.

Egészséges telkek a tóutca közvetlen szomszédságában villamos megállónál kedvező feltételek mellett eladók. A telkek árban a közművek is benne vannak. Cim: Lakatos-u 2.

Ajtók és üveges ablakok, használt, de teljesen jó állapotban, jutányos áron eladók. Str. Kopernikus No. 2. (Kommandáns rét, Gilyóyi-uti vámnál.)

Alkalmazás

Kerthez értő házmestert felveszek. Ritoók Zs.-u. 16.

Szőlőmunkást házmesterek keres Dr. Kaczián, Berkovits Ferenc-u. 46.

Pályázati hirdetés. A dési római katolikus egyház a jövő iskolai évre helyettes kántortartató állásra pályázatot hirdet. Javadalma 22.500 lei középviz tiz egyenlő részletben havonként előre fizetve az egyház pénztárából, öt méter tűzifa és kevés stóla. Kötelessége a IV., V., VI. és VII. fiúosztály tanítása és az összes kántortartó teendői ellátása a lelkész utasítása szerint. Pályázatok augusztus 12-ig a lelkézi hivatalhoz küldendők. Az állás szeptember 1-ig elfoglalható. Lelkészi hivatal Dej. Jud. Somes.

Könyvújdonság!

LITURGIKUS LEXIKON

Ez a rendkívül ügyes könyv felújítja a mai ember számára az Egyház liturgiájának elzárt kincsét, megérteti a liturgia keletét, hogy a liturgia „isteni színterében” megértő lélekkel vehessünk részt.

Igen ügyes összeállítás!

Szerkesztői bencés főiskolai tanárok. 456 oldal, félvázon kötésben 180 Lei és portó. Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Keresztény műveltség könyvtára:

BANGHA: A jezsuita rend és ellenségei. Füzve 70, kötve — — 120 lei
MÜLLER: A római index. Füzve 60, kötve — — — 95 lei
P. OLASZ S. J.: Világproblémák. Füzve 45, kötve — — — 70 lei
VÉCSEY: A legújabb kor egyháztörténete. Füzve 90, kötve — 150 lei
BANGHA: Jellemrajzok a kath. egyház életéből. Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.